

ELŐFIZETÉS

ÉVELYKEN:
Egy évre ..... 34 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

ÉVIKÉNYEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

MEGJEJENÉSEK:
6-hatvanban kerül egyeztetés 20 fill.
minden következéskor 16 filler.

Magyarországon 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, október 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészrózikk: Mégis mozog a föld.**
- A pénzügyi bizottság ülése.**
- A kínai háború.**
- Magyarbarát oláh liga.**
- Rogényes család aranyrudakkal.**
- Egyházközségi közgyűlés.**
- Egy trágár dal következményei.**
- Dankó Pista az oláhok közt.**
- A szubrett válik.**
- Tárcsa: A kuruzsló.** Irta: Henry Fèvre.
- Rogény-Csarnok: A kétlelkű ember.** Irta: Groller Balduin.

Mégis mozog a föld.

Arad, október 23.

A képviselőház bizottságának mai ülésén rendkívül érdekes és tanulságos, sőt — úgy lehet — gyümölcsöző eszmecserék támadtak a kereskedelemügyi miniszterium tárczájának tárgyalása közben. De ha egyébre sem szolgálnak az ezen felszólalásokban kimondott elvek, minthogy ismételten hangsúlyozzák azon irányeszméket, melyek ellene mondanak az országgyűlésnek nevében kiadott bomlasztó jelszavaknak és a melyek egyedül vannak hivatva nemzeti társadalmunknak életképes fejlődést biztosítani, már csak ezen szempontból is örömmel sietünk regisztrálni azokat. Mintha felismerni vélnék a bizottság mai ülésén hangoztatott igazságokban egy — ha még oly távol álló — jobb jövőnek, felvilágosodottabb és em-

beriesebben gondolkozó és érző kor hajnalának előjeleit, mert bennök a közgazdasági harcok kiméretlen elfajulása ellenében az egymás segítségére siető, nem pedig az egymás elnyomatásával gyarapodni törekvő humánus, hazafias szellemet látjuk — a mely nélkül nincs kulturális haladás, de nincs még egészséges közgazdasági gyarapodás sem.

Hejh, mert hiába tagadjuk, bizony az utóbbi negyedszázad óta a politikai és társadalmi viszonyok alakulása nemcsak nálunk, hanem mondhatni az egész világon oly ultra terelődtek, mely a humánus fejlődés ideális irányzataival homlokegyenest ellenkezik. A szabadság biztosítékául szolgáló intézmények fejlesztése helyett hódító hadjáratok szervezése, s a hatalmi törekvések kapcsán a militarizmus terjedése tapasztalható mindenütt. A testvériséget mind távolabb helyezi vissza az ideálok országába a valóságban járványszerűleg terjedő, mert tervszerűen szított, fajgyűlölet; végül az egyenlőséget az előrehaladottabb modern államokban a kapitalizmus túltengése, teszi illuzióruhá, míg ott, hol a rendiség gyökérszállai bennszáradtak az alkotmány és társadalom talajában, ezek burjánzanak föl nem sejtett erővel s a kiváltságok és előjogok árnyékában, a czimkórság párázatában elsenyed az életerős társadalom éltető eleme, a demokrácia.

Mintha most kedvezőbb fordulat előtt állanánk s a negyvenes évek tavaszának

fuvalmaikat éreznők. Csak néhány napja történt a feltűnést keltő, lélekemelő eset, hogy egy nagy nevű és vagyonu főur lelkes szavak kíséretében óriási alapítványt tett a középosztály támogatása céljából és ma egy másik, családja hagyományaihoz méltó mágán, *Andrássy Sándor* gróf emelt szót ép oly lelkes hévvel, mint a helyzet bölcs mérlegelésével egy hanyatló, pusztuló osztálynak, a kisiparosságnak érdekében.

Szép és dicséretre méltó, miként említők, hogy a nagybirtok hivatott képviselője a nemzettest egyik polgári osztályának javára szólalt föl. De fontos ezen felszólalás *időszerezése* folytán is; különösen pedig azon igazságnál fogva, mely az egészet áthatja és indokoltá teszi.

Be kell azt ismernünk, ha nem is szívesen, hogy mindeddig épen az iparos osztály érdekében történt az állami intézkedések közül a legkevesebb, mert a kormány azon dicséretes törekvése, hogy az államháztartás igényei a hazai termelés által fedeztessenek, inkább a gyár-
ipar javára szolgál, vagy oly nagyobb szállítóknak, kiknél az állam közgei a kötelezettségek teljesítése iránt anyagi kezességet tudnak. A kisipar mindeddig mostoha fia volt az állami gondoskodásnak, akár azért, mert nem került még sorra, akár pedig azért, mert nincsenek még tisztában azon utak és módok felett, a melyekkel a kisiparos osztálynak, vagy

TÁRCZA.

A kuruzsló.

Irta: Henry Fèvre.

Micsoda nagy eset volt az rám nézve, aki akkor fiatal törvéuszeki elnök voltam: micsoda nagy eset micsoda esztelenesség! ... Saját hibámból történt, de része volt benne annak a lábfigzamosodásnak is, amelyet elég ügyetlenül, a vadászaton szereztem. Ordögös figzamosodás, mely a doktorok minden okoskodása ellenére mint egy kelepczébe fogva tartott.

A botomra támaszkodva, éppen hogy elbocsátottam az igazságügyi palota épületéig, ahol teljes buzgalommal és teljes erővel dolgoztam. Oh de a járásom annyira kompromittálta méltóságomat, hogy felidézte mindazt az olcsó élcelődést, amit rossznyelvű emberek századok óta az igazságszolgáltatás sántikálásáról faragtak. Egészen eltekintek attól, hogy fiatal házasságom mennyire bántotta hiúságomat ez a sánta állapot, bájos, fúrge feleségem, Denise előtt.

Utolsó kétségbeesett kísérletül egy vidékünkön nyaraló párisi speciálista tanácsát kértem ki s mikor ez sem használt, elcsüggedten lemondtam mindenről, teljesen védtelenül, állván feleségem szuggesztíóival szemben.

Odaadó teremtés ez a Denise, de oly gyermek még és oly megdölgötlan!

Mert amíg én lamentáltam és panaszkod-

tam az orvosok ostobaságáról, ő, Denise, ilyen tanácsokkal kinzott:

— Bár mennyit tanulnak is az orvosok, úgy látszik, még se tudnak semmit! ... Nem tudnak segíteni ... Gyakran pedig aki látszólag kevésbé tudós, mint ők ... Igaz, tudod-e, hogy Amálie, az öreg cseléd, mit tanácsolt nekem a te figzamosodásodról?

— Nem én!

— Igérd meg, hogy nem nevetsz ki s főképpen, hogy nem haragszol meg érte, amit mindani fogok.

— Nos?

— Hogy hijjuk el — a kuruzslót.

— Kuruzsló? Nálam, a város igazságügyének, törvényének első órénél! Félrebeszélés édesem!

— Igen, de olyan kuruzsló, aki nem olyan mint a többi, elsőrangú kuruzsló!

— Hogy magam istápoljak egy ilyen törvénytelen, barbár mesterséget? Valami vidéki sarlatánt, — aki koldussá tegyen egész életemre?

— Ez az ember oly ügyes, annyi embert gyógyított meg és oly nagy hire van a vidéken! Magad is ismered különben.

— Csak nem a Meugniot?

— Igen, Meugniot apó!

— Csakugyan ügyes embernek tartják.

Az igazság kedvéért be kell vallani, hogy erre a Meugniot apóra erősen irigykedtek az orvosok a vidéken. Különösen Jeannin doktor, a kezelőorvosom fente rá a fogát, ki akarta

szolgáltatni a hatóságnak. Valóságos boszorkánymesternek mondtak, ezt magamnak is be kellett vallanom.

— A napokban is beszéltek nekem róla; bizonyos, hogy egy csomó embert meggyógyított, diploma, rendszeres orvosi tudás nélkül ... Hogy teheti? Lehet hogy megszokásból, a gyakorlatban, szerzett nagy ügyességből, a dolog iránt való passzióból ... Mindegy, nem az én tisztém, hogy az ilyen törvénytelen kísérleteket fölbátorítsam.

De Denise tovább akaratoskodott.

— S ha mégis kigyógyítana?

— Kétkelkedem benne s akkor ...

— Tehát inkább nyomoréknak akarsz maradni?

— Ha a törvény is követeli ... Csak megengeded, hogy rossz izlésre vallana, ha éppen én szegődnék büntársul az ilyen törvényellenes eselekményhez ... Ugyan ez, mintha például csempészett gyufát használnék.

— De a többiek nem fognak ...

— Nem, nem, amit kívánsz, lehetetlen mindenképpen ... Mert föltéve például, hogy magam elé bocsátom Meugniot apót, meg hogy ki is gyógyítana, micsoda helyzet volna az, ha azután másutt rajta örnék s olibém hoznák, hogy ítélkezzen fölötte!

— Oh ki gondolna ilyen messze eső lehetőségekre!

— Nem, nem lehet!

— Miért nem lehet!

— Miért nem? S ha kérnélek, hogy tedd

helyesebben a kézműiparosságnak segítségére lehetnének.

Pedig ezen osztály fölsegélésének és fõntartásának érdeke elsõrangú érdek. A földmûves nép mellett ez az osztály képezi nemzeti társadalmunk második fõ oszlopát, ez alapította városainkat, melyek magyarságunk fõ erõsségei; az iparosságból támadt intelligens polgárságunk nagyobb része, ez annak ma is fenttartó tényezõje; az iparososztály a magyarság uttörõje és gyarmatosítója a nemzetiségi területeken élénk nemzeti érzülete és a köznép mûveltsége fölé emelkedõ nagyobb intelligenciájánál fogva.

Nem tudjuk a magyar nemzeti társadalmat elképzelni erõs, jómódu iparosság nélkül és — fájdalom — nem látjuk azon intézkedéseknek még csak tervezetét sem, melyek a nemzettest e fontos részét, a gyárípar ellenében való nehéz és egyenlõtlen versenyében támogassa.

Azért üdvözöljük mi gróf *Andrássy* Sándornak, és *Komjáthy* Bélának az iparos osztály érdekében történt mai felszólalását oly igaz örömmel. Ne legyen az õ beszédjük pusztáhan elhangzott szó, hanem találjon viszhangra ott, a honnan a segítségnek jönnie kell, s a hol immár legfõbb ideje, hogy ennek a kérdésnek a megoldását is napirendre tűzzék.

A pénzügyi-bizottság ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 23.

A képviselõház pénzügyi bizottsága *Falk* Miksa elnöklésével tartott mai üléseben, melyen a kereskedelmi miniszterium részérõl *Hegedûs* Sándor miniszter és *Nagy* Ferencz államtitkár volt jelen, tárgyalás alá vette a kereskedelmi tárcza költségvetését. (Elõadó *Makfalvay* Géza.)

A központi kiadásoknál *Gyurkovics* kérði, nem tartja-e a kormány elérkezettnek az idõt arra, hogy ez a miniszterium hatáskörének nagy megnövekedésére való tekintettel kettõre, ke-

reskedelmi és közlekedési miniszteriumra válasszassék szét.

Andrássy Sándor gróf a földmûvelési osztály boldogulását is abban találja, hogy a magyar ipar minél inkább boldoguljon. Kéri a minisztert, fordítson minél több gondot a kisipar fejlesztésére. Helyesli, hogy munkaházak kezdeményeztetnek, melyekben a kisiparosok motor segítségével végezhetik munkájukat. Szomorú jelenség azonban, hogy sok helyütt a kisiparosnak annyi tûkéje sincs, hogy ezeket a motorokat igénybe vehesse. Kívánatos volna, ha a miniszter közegeivel beutaztatná az országot és jelentést tételne magának arról, hogy hol lehetne nagyobb ipari vállalatokat létesíteni. Fõlemlíti, hogy Zemplénben százezrek költetnek egy utra, a melyre kimondták, hogy stratégiai ut, de a melyen senki sem jár, holott 100,000 holdnyi erdõk alkalmas ut hiányában kihasználatlanul hevernek. Óhajtja végül, hogy a miniszter a boszniai csatlakozás ügyét a magyar ipar és mezõgazdaság érdekeinek megvédésével vigye keresztül.

Neményi nem helyeselné, hogy *Gyurkovics* szerencsétlen ideájának megvalósításával az adminisztráció apparátusát még költségesebbé tegyék. Különbben is komoly és átgondolt terv volt az, a melyet a törvényhozás megvalósított, midõn elhatározta, hogy egy kézbe csoportosítsanak a kereskedelem, ipar és a vasutak. A kettõosztással Ausztriában tett próba egyáltalán nem vált be és nem biztató arra nézve, hogy kövessük. Ezek után szóló tájékoztatást kér a párisi kiállítás közgazdasági és pénzügyi eredményeirõl s kérði, be vannak-e fejezve és mily eredménnyel azok a hadügy-miniszterrel folytatott tárgyalások, a melyeknek czélja volt, hogy a magyar ipar a katonai szállításokban megfelelõ mérvben részesíttessék.

Matkovics majdnem lehetetlennek tartja viszonyaink között a kereskedelmi miniszteriumnak oly módon való kettõosztását, hogy külön vasuti s külön kereskedelmi és ipari miniszterium legyen. Ezt a kérdést nézete szerint kár is bolygatni a kereskedelmi tárczánál. Oszítja szóló *Andrássy* gróf azon felfogását, hogy a kisipar oly helyzetbe jutott, hogy azon ipar-

ágakban, a melyekben a gépüzem meghonosult vagy át kell alakulnia a kisiparnak nagyipar vagy pedig, ha nem akar átalakulni, lassanké el fog veszni. A világ haladásával szemben ne is történhetik ez másként.

Andrássy gróf szavainak értelmét helyes igazitva, kijelenti, hogy nem azt mondta, hogy a kisipar el fog veszni, hanem hogy kellõ tõ nélkül a kisipar nem virágozhatik fel.

Papp Géza miniszter figyelmét felhívja *mezõhegyesi* czukorgyárra, mely a Délvidék termelõinek repáját oly értéksökkenéssel veszteti át, hogy a legtöbb esetben a remélhetõ kis haszontól is elesnek s elvesztik kedvüket a repatermeléstõl. Nem tartja helyesnek a miniszternek azt a rendeletét, a mely szerint a nyolcforintos benzín-ár a motoros üzemeknek csak ott biztosított, a hol a motor egyedüli közüzetforrását képezi az illetõknek. Ez nem helyes gazdasági szempont és eljárás. Mindenképpen, a ki benzinnel dolgozik, biztosítani kellene ezt az árat. Kéri továbbá, tekintettel petroleumtermelés nagy jelentőségére, hogy csupán ott adjanak segélyt, a hol 500 méter mélyebbre történik a furás. Fõlemlíti végül, hogy a Szerbia részére adott vámkedvezményeket a bulgáriai behozatal javára kijátszák. E tekintetben szigorubb ellenõrzési eljárás lenne alkalmazandó.

Komjáthy azt tartja, hogy az ipar és kereskedelem istápolásától függ az, hogy továbbra is az eddigi szegényes állapotban maradjon az ország, vagy pedig előre menjen és fölvilágosozzék. Kérði szóló a minisztert, hogy eddig téren mily reformokat valósított meg s hogy ezek által mily mérvben fokozódott hitelünk pénzügyi helyzetünk, mert õ mindennek eddig semmi nyomát nem látta. A bizottsági tárgyalások során már szóvá tette, hogy az agrárius czime alatt az ipar és kereskedelem ellen bizonyos atrocitásokkal találkozunk. Pedig mezõgazdaság prosperálása attól függ, hogy az ipar és kereskedelem is prosperáljon; ha tehát mezõgazdák harcot indítanak az ipar és kereskedelem ellen, a mezõgazdaság jól felfogott érdekeinek is ártanak. Annak a harcnak a eredményei is vannak, a minek bizonyítására szóló csak az örlési forgalomra hivatkozik.

meg az én kedvemért! . . . Csak egy pillanatra bocsásd magad elé, hadd halljuk a véleményét, anélkül hogy kötelezne bennünket, anélkül, hogy bárki csak sejtelemmel birjon is róla . . . Szóval pusztán kíváncsiságból, meg hogy az alkalom is kedvezõ . . .

— Az alkalom?

— Igen, no mert hogy éppen itt van . . .

— Kicsoda? Meugniot apó? Nálunk?

— Igen, ott van a konyhában, az öreg Amélie újját igazitja, amelyet tegnap kificizmitott . . . Látod, nem is a te kedvedért jött el . . .

A végsõ titokzatos szava megakadt a torokomon . . . És belépett az ember, Denise vezette be. Minden affektált, kételkedõ megvetés ellenére is némi reménnyel fogadtam, azzal a gyermekekes hittel, azzal a barbár, babonás bizakodással, amely oly hamar erõt vesz a gyógyulás lehetősége elõtt álló betegekben . . .

— Mindenekfelett pedig ne okozzon nekem tulságos fájdalmat . . .

— Ficzamodás uram, ismerem az esetet.

Érdekes ember volt az öreg Meugniot, finom paposan borotvált arcczal, és a bluzától eltekintve, alig is különbözött a diplomást orvosoktól.

Ovatosan kezelt, alig éreztem valamit, amíg aztán hirtelen hevesebben megrántott. Felkiáltottam.

— Ne nyugtalankodjék, uram, mindjárt rendben lesz.

Ujra megrántott, újra kiáltottam a fájdalomtól.

— Megvagyunk; három nap alatt az elnök

ur járni fog, mint azelõtt, még a vadászatra is elmehet.

— Oh igen, a vadászatra! . . .

— Meglátja.

Bizony nem hittem benne s belsõ megaláztatást éreztem, hogy oly hamar odaadtam magam ehhez ostoba manõverhez. Ha megtudják a városban! Azt hittem, föld alá sülyedek zavaromban, gyógyulásomat pedig éppenséggel nem reméltem.

Másnap azonban, nagy csodálkozásomra, könnyebbséget éreztem a lábamban. A daganat megapadt, a javulás szemmel látható módon jelentkezett.

Megpróbáltam járni . . . Sikerült . . .

Másnap jobban ment, harmadnap még jobban. Valóságos diadalut volt, amint bot nélkül jelentem meg az igazságügyi palotában. Jean-nin doktor gratulált elsõnek.

— Ez az olaj hatása, — amit preskribáltam: lassan jelentkezett, de de annál biztosabban . . .

Én természetesen nem opponálok, fogadom jobbról-balról az ismerõsök üdvözlését. Ez a sugárzó állapot eltartott körülbelül egy hónapig, amikor egy szép napon lesujtva érkezem haza a feleségemhez.

— Mi baj történt?

— Bekövetkezett amitõl váltig rettegetem. Az örökké kémkedõ Jeannin doktor végre rajtakapta Meugniot apót . . . szombaton lesz a tárgyalás s természetesen én fogok elnökölni . . .

Denise körül felfordult a világ:

— Szent ég, csak nem fogod elítélni?

— Hja; az orvosi praxis törvénytelen

gyakorlása . . . a törvény betûje világosan szól . . .

— Azért, hogy kigyógyított?

— Tudom, hogy csunya dolog, de tegyek?

— Helyettesítsd magad.

— Nincs helyettes birám, ha pedig én leszek, ismeresz . . .

— Halaszd el a tárgyalást.

— Miért, különben is mit használna?

— De az istenért, csak nem fogod elítélni?

Pedig hát elkerülhetetlen volt az elítélés. Elõzõleg azonban a hivatalomba rejttem Meugniot apót s forma szerint exkuzáltam magam elõtte. Kifejeztem elõtte sajnálatom fájdalmamat, tehetetlenségemet . . .

— Tudom, hogy az elnök ur nem másképp, mert a törvény így parancsol, nehogy lelkifurdalást érezzen emiatt magáért.

— De maga mégis kigyógyított, Meugniot apó.

— Nagyon örülök, aztán meg is fizette. Ez azonban még nem elég ok arra, az elnök ur vétsen a kötelességei ellen.

— Hát nem tart majd haragot érte?

— A világért se . . . Ami pedig illet, biztos lehet, elnök ur, hogy hallgatok, mint a sir . . .

Mégis derék ember ez a Meugniot. Elítéltem, el kellett itélnem: dura lex.

A fogház ajtaja azonban nem sokáig nyílt elõtte, én fizettem ki a váltásdíjat. Az öreg kibékült, talán sohasem is harag a feleségem, Denise, ellenben egy álló neheztelt érte . . .

harcz jelentékeny részben a gabona-határidő-üzlet ellen irányul. Szólv szükségesnek vélné illetékes helyről való megvilágítását annak, hogy ez a harcz végeredményében maguknak a gazdasági existenciáknak a megrontásával fog járni, még inkább szükségesnek tartaná a felvilágosítást arra nézve, hogy az ugynevezett gabona-elővétel kérdésében mi a hivatalos álláspont. Minden eddigi felszólalásból csak újabb megerősítést merítette a szólv annak a meggyőződésnek, hogy önálló vámterület nélkül helyes ipari és kereskedelmi politikát nem lehet csinálni. Kérdi továbbá, hogy a hiteltörvények revíziója mily stádiumban van; felvilágosítást kér továbbá, hogy a vásárügy, a biztosítási ügy, a kartellek tekintetében mily intézkedések várhatók.

Teleky Sándor gróf felemlítvén, hogy Szolnok-Doboka megye keleti részében mily rossz a közlekedési viszonyok, felhívja a miniszter figyelmét e vidéken Magyar-Lápos központon létesítendő vasut ügyére, továbbá a szatmármegyei utak szörnyen elhanyagolt állapotára. A párisi kiállításon elért sikerünkkel meg lehetünk elégedve, de méltán felvethető a kérdés, vajjon ezek az eredmények arányban állanak-e a kiállításra fordított pénzügyi áldozatokkal.

Emmer Kornél a fenyegető közhatalosságra hívja fel a miniszter figyelmét s kérdi, tanulmányozza-e a miniszter e kérdést s mily intézkedéseket kontemplál ebben az irányban.

Farbaky felhívja, hogy a Selmeczbányát Garamberenczével összekötő vasuton magasabb tarifák vannak, mint az államvasutak más vonalain, a mely különbözet kedvezőtlenül érinti Selmeczbányának különben is nehéz viszonyokkal küzdő népességét. Legalább ezt a különbözetet meg kellene szüntetni a kormánynak.

Ugron, Berz viczy, Pulszky, Gyurkovics, Rohonyi és Gótyy felszólalásai után

Hegedüs Sándor reflektált a hozzá intézett kérdésekre. A bosnyák vasutak ügyében kijelenti, hogy ez komplikált kérdés, melynek tárgyalási tartamára discreciót vállaltak, melyet nem megszegne, ha most fölvilágosításokat adna. Legyenek türelemmel, biztosítja a bizottságot, hogy a magyar érdekek megóvása legfontosabb törekvése.

Erre a bizottság a központi kiadásokat megszavazta. A tanácskozást holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Vasuti katasztrófa.

Brüsszel, október 23. Charleroi közelében tegnap este egy személyvonat kisiklott. Harmincz ember megsérült.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 23.

A jegyzőkváltás csillagzatában áll jelenleg az összekonfundált kínai ügy. A nagyhatalmasságok külön-külön nyújtottak be jegyzékeket, melyekben természetesen a nemzeti hiúság, az állami érdek és a nemzetközi haszon talál kifejezésre.

A különböző jegyzékek összeegyeztetése természetesen sok nehézséget okoz és bizonyára hosszú diplomáciai tárgyalásra van kilátás. Egyelőre a nagyhatalnak udvarias formában kívánják a jegyzékekben foglaltak kielégítését; de a különböző érdekek összeütkezése nagyon megnehezíti az ügy sima kiegyenlítését.

A jegyzék váltásokról következő távirati értesítéseket kaptuk:

Amerika a német-angol egyezményről.

London, október 23.

A Morningpost washingtoni levelezője azt táviratozza, hogy az Egyesült-Államok kormánya előkészíti már a választ arra a jegyzékre, a melyet Quadt német nagykövetségi titkár a német angol egyezményre vonatkozólag a washingtoni kormánynak átadott. A kormány helyesli az egész egyezményt a harmadik cikk kivételével, a mely az Egyesült-Államok nézete szerint olyan bonyodalmakat idézhet elő, a melyekre az Egyesült-Államok nem akarnak belevonni.

A francia jegyzék.

Washington, október 23.

A külügyminiszterium az Egyesült-Államok és Franciaország között a kínai kérdésre vonatkozó első francia jegyzék átadása óta folyt diplomáciai jegyzékváltásra vonatkozólag két jegyzéket tesz közzé. Az egyik jegyzék Thiebaut francia követségi titkártól való és október 17-én kelt, a másikat Hay külügyminiszter adta ki október 19-én. Az előbbiben a nagykövetségi titkár Franciaország nevében köszönetet mond az Egyesült-Államoknak az október 4-iki francia jegyzékre adott válaszáért és értesíti az Egyesült-Államokat, hogy valamennyi érdekelt hatalmasság hozzájárult a francia jegyzéknek ahhoz a lényeges pontjához, hogy fődolog megmutatni a kínai kormánynak, hogy a hatalmasságok teljesen egyetértenek és hogy Kína integritását és a kínai kormány függetlenségét tisztelni akarják ugyan, de erősen eltökélt szándékuk, hogy elégtételt szereznek, a mire joguk van. Ha Franciaország javaslatát — mondja a jegyzék — a tárgyalások alapjául elfogadják és ha ezt a javaslatot a kínai meghatalmazottakkal közlik, az okvetlenül kedvező befolyást gyakorolna a kínai császár és a kínai kormány elhatározására. Ilyen együttes lépés semmikép sem akadályozná azoknak a pontoknak behatóbb megvizsgálását, a melyekre vonatkozólag némely kormányok föntartásokkal éltek.

Hay külügyminiszter jegyzéke.

A másik jegyzékben Hay külügyminiszter azt a reményét fejezi ki, hogy a hatalmasságok közösen fogják a kínai meghatalmazottak elé terjeszteni azokat a pontokat, a melyekre nézve mint a tárgyalások első lépéseire nézve megegyeztek. — Hay válaszában csatlakozik a francia jegyzékben foglalt nézetekhez és megjegyzi, hogy Conger amerikai követet már utasította, hogy azokat a pontokat, a melyekre nézve megegyezés jött létre, a kínai meghatalmazottak elé terjessze. A jegyzék fölveti továbbá azt az eszmét, hogy ezekkel a pontokkal kapcsolatosan a hatalmasságok közösen jelentsék ki, hogy eltökélt szándékuk, Kína területei épségét és kormányzati egységét föntartani és úgy Kína mint maguk részére egyenlő, nyílt kereskedelmi forgalmat biztosítani Kína és a világ többi része között. A jegyzék utolsó passzusa az angol-német egyezmény nyilvánosságra hozatala előtt íródott. A kabinet mai ülésén azt hangoztatták, hogy a német-angol egyezmény éppen Amerikára nézve nagy mértékben kielégítő, különösen azért, mert elismeri a Hay külügyminiszter július 3-iki jegyzékében foglalt alapelveket.

A kínai császár levele.

London, október 23.

A kínai császár levelet irt Viktória királynőnek, melyben sajnálatának ad kifejezést a legutóbbi események fölött és kéri a királynőt, hogy nyújtson neki segílyt a béke helyreállítása iránti törekvésében.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 23.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület ma tovább folytatta tanácskozásait Szász Károly püspök és Szilágyi Dezső elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak Tisza Kálmán, továbbá Hegedüs Sándor, Cseh Ervin, Darányi Ignác miniszterek is.

Először is a theologiai választmány jelentését hallgatták meg. A segédlelkészek elhelyezéséről szóló jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Ennek kapcsán Mészáros János azt indítványozta, hogy miután Budapest 18 segédlelkézt foglal el, vallásitanítás céljából, a vidéken pedig nagy a segédlelkész hiány: fordítsák meg a dolgot, s küldjék a vidékre a kvalifikált segédlelkészeket, s alkalmazzanak a fővárosban inkább theologusokat. A javaslatot az indítványok során fogják tárgyalni.

A halasi gimnázium ügyéről, erről a régióta kisértő ügyről dr. Nagy Dezső referált. Dr. Bakó Mihály és társai ugyanis panasszal fordulnak a kerülethez, hogy Halason a viszonyok oly zavarosak, hogy az egyház bomlásnak, elzüllesnek van kitéve, ha valamiképen nem intézkednek. Az előzmények ezek: A halasi gimnázium régi épülete már sehogyse felelt meg a modernebb követelményeknek. Új gimnáziumot kellett tehát építeni, s a város erre a célra át is engedte a régi temető helyét, sőt kilátásba helyezett 20.000 forint segítséget is. Az 1891. márczius 8-án tartott egyháztanács ülés határozta el az építkezést. Ezen az ülésen a halasi lelkész lelkesen agitált az új gimnázium felépítése mellett. Fedezet — ugymond — lesz. A város 20000 frtot helyezett kilátásba, adományok is fognak befolyjni, szóval valahogyan öszteteremtik majd az első tervezet szerint szükségeselt 80000 forintot. Az építést megkezdték, de mentül tovább haladt ez, annál világosabb lett, hogy *nincsen pénz*. A kormány megadta ugyan az ígért 25000 frtot, adományokból egybegyűlt 12000 frt, de a város segítsége elmaradt. Pénzt kellett tehát teremteni. Az állam adott ekkor még 25000 frtot, de ez is kevés volt. Adósságcsináláshoz kellett folyamodni; a halasi takarékpénztár adott is 40000 frtot, kölcsönt vettek privát emberektől, alapítványoktól. Az építés befejeztetett, s kiderült, hogy az építkezés 149.000 frtba került.

A panasz az, hogy a gymnasium építése elejétől végig nem volt egyéb, mint törvénytelenlégek sorozata. Nevezetesen: az egyháztanács határozata nem terjesztetett közgyűlés elé. Részletes fedezet, költségvetés nem volt, mind csak reménybeli jövedelem. A kölcsönpénzek felvételére nem volt határozat. De ez még hagyján. A váltókra felvett kölcsönök után kamatot kellett fizetni. Erre sem volt pénz. Kivetettek hát 20%-os egyházi pótdót. A halasi nép között nagy lett ezért az elkeseredés, amely utóbb nyílt lázongásban tört ki Nagy tömegben lármaztak a városháza előtt, úgy, hogy a polgármester kénytelen volt velük jegyzőkönyvet fölvenni. Ebben a zajongók kijelentették, hogy az új adóketést törvénytelennek tartják, s fizetni nem akarják.

Erre elhatározta az egyháztanács a kényszer utján való behajtást, amihez a miniszter is megadta az engedélyt. Az egyházközség végrehajtót fogadott és zálogolt. Időközben azonban a miniszter, 1898 januárjában felfüggesztette az adóvégrehajtást aratás utánra, mert a halasi nép erősen szocialisztikus, sőt anarchikus hajlamu. Aratás után aztán újra megakarták kezdeni az adóbehajtást. Csakhogy ekkor újabb nehézségek merültek fel, mert a

zálogolás óta hat hónap telt el, s már nem lehetett a lefoglalt holmikat árverezni.

Igy áll most az ügy: Vannak nem törvényesen kontrabált adóságok, az egyháznak vannak nagy terhei, s fizetni nem tud.

A tavalyi egyházkerületi közgyűlés az ügy megvizsgálására bizottságot küldött ki, amelynek jelentését ma terjesztette elő az előadó.

A bizottság alapos vizsgálatot tartott az ügyben s a tapasztalt szabálytalanságokat megtorló intézkedésekről indítványt nem tesz. A bizottság a kibontakozásnak azt a módját ajánlotta, hogy a terheket osszák fel hosszabb időre és kisebb összegekre, hogy kötelezettségeiknek lelkiismeretesen eleget tehessenek.

A közgyűlés a jelentést és indítványt helyesléssel fogadta, a község egyházi vezetősége pedig megígérte, hogy e kibontakozás és a békesség érdekében minden lehetőt meg fog tenni.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Baba*, operette. (Páros bérlet.)

Csütörtök: *A nagy zászó borbortja*, vígjáték. (Páratlan bérlet.)

Péntek: *Gyurkovics leányok*, bohózat. (Páros bérlet.)

Szombat: *A kis szökevény*, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A haza.** A flandriai szabadságharcosok leveretését, Alba herceg kegyetlenségét tárgyazó rémdráma a nyári színházban is előadott, ott talán azzal az indokolással, hogy jól eshetik a forró nyáron a hátborzongatás. Ez az indok ma elesett és hogy mégis adták, bizonyára az a feltevés az oka, hogy a drámai társulat remek összejátszással, az egyes szereplők pedig alapos készültséggel lépnek a közönség elé.

Ez a feltevés csak részben valósult meg, mert sem az összjáték, sem egyes szereplők nem feleltek meg a jogos várakozásnak. *Palágyi* (Carlo) ma visszaesést mutatott; nem tudta jól a szerepét és a lehangosabban elszavalt jóhisies kitérőseiben valóságos galimathias jelentkezett. Hogy ez mennyire rontja az illúziót, azt bővebben fejtegetni sem kell. Ezt a jelenséget pedig, ösmerve *Palágyi* ambícióját, nem tulajdoníthatjuk másnak, mint hogy kevés próba után tüzték előadásra a darabot. *Angyal* Ilka, *Kalocsa* Róza, *Fenyéri*, *Harmath* Józsa jók voltak, kihívásban és tapsban részesültek. *Bács* Alba hercege ma valamivel halványabbnak látszott. Kifogás alá esik az a szerencsétlen öltözet, mely valóságos karrikaturát csinál a kegyetlen hercegből. Ugy látszik, ez a kosztüm „*fejedelmek öltözet*” czímen szerepel a leltárban. Ahány király, fejedelem vagy herceg kerül a színpadra, az mind abba öltözködik; akár angol, francia, akár spanyol vagy Németország trónján üljön az illető. Meglepő volt a zenekar mai finom érzéke és tapintata. *A haza* lévén a műsoron, felvonásközben *Dal a hazáról* című zeneművet játszotta, még pedig egészen végig Haladunk.

* **Műsorváltozás.** Az első zavart a műsorbán *Felkő* Rozsi betegsége okozta. A *bibliás asszony* ennél fogva holnap lekerül a műsorról és helyette „*A baba*” kerül előadásra még pedig *Turchányi* Olgával a czímszerepben.

* **A színtársulat kegyetele.** A közelgő halottak napján színtársulatunk is kizarándokol a temetőbe, hogy kegyeletüknek kifejezést adjanak azon hantokon, melyek *Főriss* Pista és *Spányi* Lenke földi maradványait takarják. — Ugyanilyen kegyelet jeléről ad hirt szegedi tudósítónk; eszerint *Krecsányi* igazgató indítványára ma a társulat összes tagjai elhatározták, hogy kegyeletükkel halottak napján az idén is fölkeresik a szegedi színészet halottainak sírját. A színtársulat koszorukat fog helyezni *Aradi* Gerő, *B. Kükemezey* Vilma, *Makóné*, *Rónay* Gyula, *Kertész* Gyula és *Znojemszky* Ferdinánd hantjaira.

* **A nevelő milliói.** Levett Cameron ily című regényének második kötete most jelent meg a „*Legjobb könyvek*” kiadásában. Az érdekes regény ezzel a kötettel véget ért s

bizonyára megnyeri az olvasók tetszését, mert egyike a legjobb szépirodalmi műveknek, a melyek az utóbbi időben az angol könyvpiacra feltűnést keltettek. A „*Legjobb könyvek*” című regénytárt a regény megjelenése alkalmából újolag az olvasó közönség figyelmébe ajánljuk. A negyvenedik évfolyamát ma holnap befejező regénytárból eddig 79 kötet került a könyvkereskedésekbe s minden egyes kötet külön is megszerezhető. A kiadóhivatal (Budapest, Váci-körút 78.) előfizetéseket is elfogad 6 kötetre 6 koronával, 10 kötetre pedig 10 koronával. Az egész évfolyam vagyis 20 kötet husz koronáért rendelhető meg.

Dankó Pista az oláhok közt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23

Van egy ugynévezett nemzetiségi politika, amely oda tendál, hogy a haragos nemzetiségeket velünk magyarokkal kibékítse. Ennek a politikának ezer segítő eszköze van. Van pénz van mandátuma, van sok üres stalluma, azonkívül engesztelő, békülékeny, elnéző. Kőből legyen annak a szive, aki ennek ellentállni képes. Hát úgy kell lenni, hogy ott az erdélyi hegyek között sok kőből való sziv van, mert ez a politika nagyon keveseket terített még a magyar hitre.

Mégis csak akadt olyan ember, akit bátorra tett a zsenialitása, vakmerővé a hazaszeretete; aki odament az oláhok közé és meghódította őket a magyarságnak. Nem valamennyit és azt a keveset sem egyszerre. Sok idő kellett ehhez a nagy munkához. De megtette, sokszor nélkülözve, sokszor üldözötve, de sohasem az eredmény kecségető reménye nélkül.

Dankó Pista vállalkozott erre a misszióra.

Egy rengeteg nagy hadsereget vitt magával erre a hódító hadjáratra. Vagy négyszáz magyar nótát. Mind az ő szerzeménye, ellenállhatlan varázsu melódiák. Aztán vagy tized-magával énekelt az oláhoknak.

Az erdélyi hegyek között megszerették a magyar nótát. Az oláh legény ezt danolja, ha fát usztat és a fáta nemkülönben. Meghódítottak a magyar nótának. És akik ezt az ígét ajkukra veszik, azok a magyar fajjal kibékültek és barátai lesznek nemsokára.

Egy csomó hivatalos irást láttunk főispánoktól, alispánoktól, szolgabíráktól és rendőrkapitányoktól. Ezek az irások mind a belügyminiszterhez voltak címezve. Valamennyi a belügyminiszter figyelmébe ajánlja *Dankó* Pistát, mint a magyar eszme apostolát, aki az ő kised énekes társulatával négy év alatt annyit elhódított nekünk az oláhok közül, amennyit eddig se pap, se tanító, se képviselő se szolgabíró.

Ime, itt az a bizonyítvány, amit *Bornemissza* Károly, Szolnok-Doboka főispánja állított ki:

Szolnok-Doboka vármegye főispánjától.

Hivatalos bizonyítvány.

Alulírott ezeannel bizonyítom, hogy *Dankó* Pista, országosan ismert nevű népdalköltő és daltársulati igazgató, 10—12 tagból álló, kizárólag magyar daltársulatával hosszabb idő óta évenként megfordult a vezetésemre bízott vármegye székhelyén, ahol minden egyes alkalommal válogatott műsor mellett 3—4 előadást tartott.

Köztudomásu, hogy a nevezett népdalköltő daltársulata kizárólag a magyar zene és dal, valamint a népdalköltészet népszerűvé tételének és terjesztésének eszméjét szolgálja. Mintegy kulturmissziót teljesít az által, hogy legközvetlenebb uton teszi közkincsekké a magyar népköltészet tőzgyökereit és hamisítatlan motívumait; e célra közel egy évtized óta a legnagyobb anyagi áldozattal külön szervezett és kifogástalanul begyakorolt saját társulatot tart fenn.

Előadásai minden tekintetben kiváló és bizonyos művészi becses és értékű birnak; minden alkalommal úgy a nagylátás, valamint a napisajtó meglegedésvivták ki a *Dankó* Pista és társulata részére.

Midőn tehát a nevezettnek saját kéremére az erről szóló bizonyítványt kiadom, méltelen kiemelni kívánom művészi vállalkozásának kiválóan kulturális jelentőségét; ez alapon a saját részemről is a legmelegben ajánlom a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszter ur figyelmébe, mint olyant, aki áldozattal létesített hazafias irányu kulturális missziójának megvalósítása érdekében landó jellegű állami segélyezésre feltétlenül érdemes. Deesen, 1900. május 21. *Id. Bornemissza* Károly, főispán.

Ily értelmű felterjesztést tettek még *Szilágyi-Somlyó*, *Zilah*, *Brassó* és az oláh és szász más törvényhatóságai is.

Regényes család aranyrudakkal.

(A zentai arany-ember.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23

Tegnapi számunkban megemlékeztünk arról a kőrmönfont csalóbándáról, amely 1200 forintért adott el egy rézrudat *Schlésinger* Sarolta szegedi urinó számára — tudósítónk ma, a fővárosi előkelő ügyvéd behálózásáról a következőket írja:

Weisner Jakab szanádi ügynök levélben tudatotta *Mautner* Jakab és *Kornis* Lipót budapesti ügyvéteit, hogy egy zentai parasztnak rengeteg kincse van és potom áron tudna rajta. Arra kéri tehát őket, hogy amennyiben legkevesebb 15,000 forintra van szükség — keressenek *Budapestben* valakit, aki hajlandó lenne üzletbe belemenni.

Mautner és *Kornis* fölkeresték a budapesti ügyvédi kar egy igen előkelő tagját és elmondták neki a *Weisner* ajánlatát részletesen. A parasztnak 15 aranyrudja van, amelyek közül egyike hat ezrest ér, de ő hajlandó darabonként 1000 forintért átengedni és így 90,000 forintért képviselő aranyat potom 15,000 forintért vehet. Az ügyvéd arra a kérdésre, hogy szerb paraszt hogy jutott az arany kincsekhez, *Mautner* azt felelte, hogy *Weisner* levele értelmében azok a zentai ütközetből és a kereszt-háboru idejéből voltak Zenta mellett hordva elásva.

Az ügyvéd hajlandónak mutatkozott belemenni az üzletbe, *Mautner* és *Kornis* elküldte Szegedre, ő maga pedig sietett jelent tenni a belügyminisztériumban, ahol is *Sándor* miniszteri tanácsos „*Nyílt parancs*” alakjában fölhatalmazással látta el arra nézve, hogy esetleg a rendőrség rendelkezésére álljon. Az elutazott *Mautner* és társa azonban türelmetlenek voltak és mult kedden a következő sürgőnyt küldték az ügyvédnek:

Holnap délutáni gyorsvonatonál várjuk Szabadkán tizenötezer feltétlenül szükséges.

Mautner.

Az ügyvéd, zsebében a szükséges 15,000 forinttal, leutazott Szanádra, ahol *Weisner* találkozott *Mautnerrel* és *Kornissal*. Utközben azonban a szegedi állomáson véletlenül megállt *Schlésinger* Sarolta tragédiáját és így, kor Szanádra ért már tudta, hogy csalóbánd val van dolga.

Elmondotta, a mit hallott — s amit tegnap részletesen megírtunk — *Mautner* és *Kornis* akiket rendkívül meglepett a nem várt hír, mert úgy *Mautner*, mint *Kornis* teljes szemséggel keresték fel ajánlatukkal az ügyvédet. Elhatározták, hogy együtt men-

Zentára, ahol négy csendőrt véve maguk mellé, kimentek az arany-emberek tanyájára.

A gazdát Gyuro Birzlint és feleségét Katicza asszonyt ép akkor lepték meg, mikor büntársukkal, a Schlésinger Sarolta éjszakai lovagjával, aki minden áron vissza akarta kapni az aranyrudat, Dusan Branovatyval vacsoránál ültek. A három jó madarat rögtön valla-tóra fogták, de tagadtak mindent. A kis Gyuro az aranyember 12 esztendő fia azonban őszinte szívvél kikottyantotta, hogy biz ő látta, mikor egy néni aranyat vett náluk.

A letartóztatott bandát bekisérték Zentára és bevitték a lefoglalt bünjeleket is; tizenöt darab sárga rézrudat és 5 darab rossz érem-utánzatot, amelyek mindegyikén három hatalmas C betű akarta bizonyítani a keresztes háboruból származó aranyérem eredeti voltát.

Zentán Bán alkapitány erélyesen valla-tóra fogta az arany-embereket. Katicza asszonynak megoldódott a nyelve és a kesztkérdések tüze közepette töredelmesen vallott. Elmondta, hogy a férje Gyuro Birzlin és ő kirabolták a görög templomot, de szörnyen csalódtak, mert arany nem lévén, csak rezet lophattak. Hogy a rezet mégis jó áron értékesítsék, egy zentai órással rudakba öntették és 10 darab érmet csináltak, amin azután úgy akartak tudni, hogy mindenfelé az ő mesés kincseikről hazudoztak. Azt beszélték, harmincz kocsi aranyuk van a zentai csatából szavoyai Jenő herczeg kincseiből és egy-egy rudat 1000 forintért, az érmet pedig 60 forintért árulták.

Schlesinger Sarolta volt az első vevő, aki 1200 forintot fizetett egy rudért. De hogy ki ne derüljön a dolog, az arany-házaspár fölbérelte 400 forintért Dusan Branovaty (kit tegnap tévesen Mladinnak nevezünk) egy fegy-házviselt rablógylkost, hogy Schlésinger Saroltától vegyék vissza a rézrudat, ami azonban nem sikerült.

Katicza asszony vallomása után társai is beismerték bünösségüket és így a három jó madarat Bán alkapitány rögtön fogva tartotta. A vizsgálat során kiderült, hogy Gyuro és Katicza hasonló üzelmekért már vizsgálat alatt állottak, de semmi bizonyos kideríthető nem lévén, ellenük a vizsgálatot megszüntették és nem érdektelen, hogy alig egy hete adták vissza nekik a nyomozás alkalmával lefoglalt bünjeleket.

A véletlen által szerencsésen megszabadult ügyvéd természetesen sietett vissza Budapestre, de a csalóbanda tovább szövi a hálót ellene. Weisner Jakab, a szanádi ügynök ismét levelet irt Mautnernek, amelyben kéri tudassa az ügyvéd urral, hogy ha már az arany-üzlet nem sikerült, próbáljanak hát Szerbiában szerencsét, ahol ugyszólván ingyen lehet tölgyerdőségeket venni.

Mautner elküldte a levelet az ügyvédnek, aki azonban a helyett, hogy a Weisner Jakab által kért tizen korona előleget küldte volna a szerbiai tölgyerdőkre, a büntető bíróságnál tesz följelentést ellene, mert mindinkább kétségte-lenné válik, hogy a szanádi ügynök Weisner Jakab egy huron pendül a zentai arany-emberekkel.

TANÜGY.

(—) Egy állami iskola felavatása. Az ó-pau-lisi állami elemi népiskola új épületét vasárnap avatták fel. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet volt a rom. kath. templomban, a misét P. Bojdisz M. Cyprián szt.-ferenczrendi áldozár mondotta. 10 órakor kezdődött az iskolai ünnepély, melyen a növendékeken kívül a köz-ség intelligenciája és a szülők voltak jelen. Hoffmann Emil állami tanító üdvözölte a vendégeket és szülőket. Erre P. Bojdisz M. Cyprián

az új iskolaépületet felszentelte, mialatt a tanuló ifjuság a Hymnust énekelte, utána szép szavakban ecsetelte a lelkész Varjassy Arpád kir. tanácsos, tanfelügyelő és az állami iskolai gondnokság fáradozásait, melynek méltó gyümölcse az állami iskola szép új épülete. Ezután a tanuló ifjuság hazafias dalokat énekelt és többen költeményeket szavaltak. Az énekszámokat Barbácsy Etelka állami tanító harmoniumon kísérte. A befejező beszédben Juhl Károly gondnoksági tag örömet fejezte ki a fölött, hogy a község oly lelkesedéssel karolja fel az állami elemi iskolát. Örömmel tapasztalja, hogy az iskolát a növendékek felekezeti különbség nélkül látogatják s fölemlíti, hogy ez évben is 45 román ajku tanulója van intézetünknek. Végre az isten áldását kérve a tantestület munkájára, befejezte az ünnepélyt. Az állami iskolai gondnokság ez alkalomból Wlassics Gyula vál-lás és közoktatásügyi miniszternek és Varjassy Arpád kir. tan. tanfelügyelőnek táviratban fejezte ki halálját és köszönését.

Magyarbarát oláh liga.

(Új párt keletkezésében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Sajnos, eddig naggyobbrészt csak olyan nemzetiségi mozgalmakról adhattunk hírt, melyek arról tanuskodtak, hogy ebben az áldott, szép országban vannak nem magyar ajku polgárok, kik elkeseredett gyűlölettel viseltetnek épen ama intézmények iránt, melyek ezt az államot egységében föntartják. Csak az emberi rosszaságnak lehet tulajdonítani, hogy vannak, kik jobban szeretik a gyűlölködések zavarosát, a veszekedést, visszavonást, mint a polgárok békés egyetértését.

Annál nagyobb örömmel vesszük a hírt Kolozsvárról, hogy számosan az ottani románok előkelőségei közül megunták ezt a csunya, békétlen magatartást s változtatni akarnak a mostani, szinte a tulságig elmérgesített nemzetiségi viszonyokon. — Arról értesülünk ugyanis, hogy Kolozsvár előkelő román ajku polgárai egy magyarbarát oláh ligát akarnak alakítani. E szép, nemes, emberies gondolkodásra valló cél elérésére már folynak az előkészületek és a jövő hónapban már mint megalakult párt lép a nyilvánosság elé az említett liga.

És bizonyára mindenfelé meglepédes-sel fogják látni, hogy a nemzetiségi gyűlölködések még nem irtottak ki minden mérsékelt belátást, józan gondolkodásmódot. Vajha minél többen éreznék át annak igazságát, hogy minden rendzavarás, minden társadalmi tagoltság mily nagy hátrányokkal jár az egyes polgárokra is.

A megalakítandó liga egyszersmind kiakarja küszöbölni az olyan alakokat, kik egyrészt sajnálatraméltó eltévelyedésükben olyan eszmék szolgálatába szegődtek fanatikus buzgalommal, mely eszmék ellenségei annak a földnek, melyen ők maguk élnek, annak az államnak, mely jogbiztonságot nyújt nekik, — másrészt ki akarja szorítani köréből azokat, kik üzletszerű feltü-nési és szereplési vágyból vagy más indokokból csak a rombolás munkájában, a társadalmi, békés konszolidálás megakadályozásában találnak kedvet.

Voltak eddig is mérsékelték a román előkelő társadalom körében. Vezérüknek Gál főrendiházi tagot tekintettük, de ezek — sajnos — naggyobbra csak a passzív szereplés körében mozogtak.

Hazafias örömmel, őszinte lelkesedés-sel üdvözöljük a szervezkedő új ligát.

A szubrett válik.

(Felhő Rózsai válópöre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Most terjedt el a hire annak, hogy Sand-rock Adél kisasszony, a legelső német drámai színész nő tragédiát irt, melynek fő szerepét maga játssza el. A dolog érdekessége, hogy a darabban Sandrock kisasszony a maga életének egyik eseményét vitte színpadra, azzal a különbséggel, hogy ő maga nem jutott el a halálig, mint a színpadi hősnő. Megmérgezte magát, de megmentették. A darab különben, melyben sok vér van, meglehetősen közönséges dolog.

Ha véletlenül Felhő Rózsának, az aradi színház szubrettjének jutna eszébe (amit — dicséretére — nem tétélezünk fel róla), hogy darabot írjon, a saját életéből merítve hozzá a tárgyat, nem tehetne úgy, mint Sandrock Adél: nem játszhatná el a főszerepét. Mert bizony az ő életében, itt a szemünk láttára, igen komoly aktus játszódik most le, olyan komoly, aminőt a szubrett nem adhat elő soha a színpadon. Ugy félig-meddig megcsinálhatja, még a harmadik felvonás közepéig is elmehet, de akkor azután vége, vissza kell térni a derűs hangulatnak s a szubrett, mikor a finálét éneklí, boldogan mosolyogni tartozik.

Felhő Rózsai pedig, tessék elképzelni, az ő életbeli regényének harmadik felvonása végén mit csinál: nem tréfából, hanem sötét komolysággal mondja:

— Válok!

Válok! Ez az ő fináléja és alig várja, hogy vége legyen az egésznek, hogy leeresszék a függönyt.

Felhő Rózsának eme szubrettségével ellenkező dolga, melyről a színháznál már régebben beszélnek, ma jutott pozitív formában a nyilvánosság elé. Felhő Rózsai a mai napon ügyvédje Czédly Károly dr. útján válókeresetet adott be az aradi kir. törvényszékhez férje Koltai Vidos Dániel ellen. A válasz okául a hűtlen elhagyást mondja. Az ügy előadója a törvényszéknél Radány Dezső dr. bíró.

A mi szubrettünknek ilyen komoran végződő regénye igen idillikusan kezdődött. Sokan még akkor is ilyennek látták, mikor tavaly december 18-án a sugár termetű huszárhadnaggyal megjelent a mosolygó szemű színész az anyakönyvvezető előtt. Ettől fogva azután K. V. Felhő Rózsai lett belőle.

Koltai Vidos Dániel nem sokáig élt feleségével. Egy napon elment Aradról, még pedig Angliába. Azt beszélték, hogy belépett az angol hadseregbe és Transzvába hajózott a burok ellen harcolni. Most ujra visszakerült s szüleinél, a vas megyei Merse-Belső-Váton él.

Ez a színlapokon a Felhő Rózsai neve előtt szereplő K. V. története, mely most ilyen komor, drámai modorban ér véget.

HIREK.

Meghívó.

Az aradi szabadelvű párt nagyválasztmánya folyó hó 24-én, azaz szerdán délután 6 órakor a „Fehér Kereszt” szálloda külön termében

gyűlést tart,

melyre a nagyválasztmány tagjait tisztelettel meghívja

a pártelnökség.

— **A király holnap, szerdán reggel 6 órakor** Gödöllőről a fővárosba érkezik külön udvari vonaton. Ő felsége csak estig maradt a fővárosban, s 8 órakor külön udvari vonaton ismét visszautazik Gödöllőre. A felség a végleges megállapodás szerint 27-én szombaton utazik el Gödöllőről Bécsbe.

— **Királyi elismerés Pálffy grófnak.** A nemeslelkű főúr, Pálffy János gróf hazafias nagy adományának híre feljutott már a trónhoz is. A hivatalos lap mai száma az alábbiakat közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi október hó 16-án kelt legfelső elhatározásával, legkegyelmesebben megengedni méltóztatott hogy idősb gróf Pálffy Jánosnak hazafias alapítványáért, legmagasabb elismerése tudtul adassék.

— **Bucsuzás Fábian Lászlótól.** A szeretet és nagybecsülés nyilatkozott meg azokban az aktusokban, melyek ma délelőtt Fábian László Aradváros és Aradmegye volt főispánja házában lefolytak. A város tisztviselői kara, majd pedig az aradi helyőrség tiszti karának küldöttsége vett bucsut tőle abból az alkalomból hogy főispáni állását elhagyja. A városi tisztviselőket Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester vezette, ki szívből jövőhangon emlékezett meg Fábian László kiváló érdemeiről s különösen arról a jóindulatról, melylyel a tisztviselők iránt mindig viseltetett. Fábian László válaszában kijelentette, hogy nem esik neheze a főispáni széket odahagyni, csupán az teszi előtte szomoruvá a választ, hogy megszűnik közvetlen összeköttetése a tisztviselői karral, mely mindenben hű támasza, segítője volt.

Ezután aranytól ragyogó, változatosan színes uniformisban jelent meg a másik bucsuzó csoport, a helyőrségi tisztikar küldöttsége, melyben résztvettek: Lehmann Vincze vezérőrnagy, állomásparancsnok, Wachsmann ezredes Dietrich Albert alezredes, Wawriecska alezredes térparancsnok, Slimák András és Wachenhusen Antal őrnagyok, Rancun főörzsrvos, Mottak számvevő őrnagy, a csász. és kir. 33-ik gyalogezred részéről; Boér Sándor honvédszázados, osztályparancsnok Vörös Tibor honvédszázados, és Rómay Béla csendőrszázados. A tisztikar nevében Lehmann vezérőrnagy beszélt.

— **Vasmegyei Darányi miniszternél.** A vasmegyei gazdasági egyesület ma délelőtt adta át Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek az egyesület diszelnökévé törvényt megválasztásáról szóló oklevelet. A küldöttséget Ernusz Kelemen v. b. t. t. a vasmegyei gazdasági egyesület elnöke vezette s annak tagjai voltak: Reiszig Ede Vasmege főispánja, Szájhely Gyula és Förster Ottó országgyűlési képviselők, herényi Gotthard Sándor, Csiffáry József, Ernusz József, Rösler Károly az egyesület igazgatója, Szabó Ernő, Reiszig Alajos, Maróthy László, kővári Kaffer Béla, Takács Ferencz, Rupprecht Taszilo, Dorner Károly, Lelovics Sándor, Kőfalvy Vidor, premontrei kanonok, Kis Gyula, Cserner Antal és Széchenyi Tivadar gróf v. b. t. t. országgyűlési képviselő. A küldöttség fogatok hosszu során 1/2 11 órakor vonult fel a földmívelésügyi miniszterium palotája elé. Darányi miniszter haladéktalanul fogadta a küldöttséget s annak minden tagjával nyájasan kezelt szorított. A küldöttség nevében Ernusz Kelemen titkos tanácsos, a főrendiház alelnöke intézett megleghangu beszédet a miniszterhez, melyre Darányi hasonló melegséggel válaszolt, megköszönve a vasmegyeiek kitüntető bizalmát. Végül Ernusz Kelemen a küldöttség összes tagjait bemutatta a miniszternek, a ki ebédre hívta meg őket az Országos Kaszinó disztermébe. A földmívelési miniszter ebédjén jelen volt Széll Kálmán miniszterelnök, Széll Ignác,

Vörösmarthy, nemeskéri Kiss államtitkárok és és Bárdosy sárosmegyei főispán is.

— **A Kölcsey-egyesület első zsurja.** November hó 3-ikán nyitja meg az aradi Kölcsey-egyesület az idei szezonban rendezendő zsurjainak ciklusát. Az első zsur programja érdekesen van összeállítva és sokat ígér a közönségnek. Két hölgy-szereplőn kívül neves írók, Benedek Elek és Jakab Odön, mindketten a Kisfaludy-társaság tagjai, működnek közre. A véglegesen megállapított műsor a következő:

1. Felolvasás. Tartja Benedek Elek, a Kisfaludy-társaság tagja.

2. Moscovsky, Caprice spagnol. Zongorán előadja Fleischer Ilona urnő.

3. Költemények. Irta és felolvassa Jakab Odön, a Kisfaludy-társaság tagja.

4. Enekszám. Előadja K. Felhő Rózsi urnő. Számozott ülőhelyekre előjegyezhetni: a Klein-, Kerpel-, Krispin-, Keppich és Révész-féle üzletekben. Az előadások a városháza nagytermében délután fél 5 órakor kezdődnek.

— **Tifuszjárvány Kurticson.** Kurticsi levelezőnk jelenti, hogy a községben fellépett tifusz nem hogy szünnék, de már járványos jelleget öltött. Eddig körülbelül hatvan a tifusz-betegek száma, naponta két-három halottat visz el a járvány. A hatóság megtette ugyan az óvintézkedéseket, de annak semmi sikere nincs, mert a köznép ügyet sem vet rá, betegéhez is csak akkor hivat orvost, ha már minden segítség késő. Ily körülmények közt alig remélhető, hogy a tifusz-esetek száma lepadjon. Mivel a községnek főleg azon a részén szedi áldozatait a járvány, hol a csendőrlaktanya fekszik, az ottani őrs táviratilag kért utasítást az aradi szárnyparancsnokságtól, mit tegyen, mert félt, hogy a lakosság indolenciája miatt a csendőrök is tifuszba esnek.

— **Huszártisztek lovagló tanfolyama.** Őszkor, amikor hidegre válik az idő és dértől válnak fehérré a csupaszodó fák ágai, évről-évre összegyűlnek Szegeden a honvédhuszártisztek. Ekkor veszi kezdetét a szegedi lovasdandár lovagló tanfolyama, amelybe bevezényelik az aradi és kecskeméti honvédhuszártiszteket. A napokban gyűltek össze Szegeden ismét a huszártisztek s nem is távoznak addig, míg ki nem tavaszodik és zöldbe nem borulnak a fák, amelyek most hullajtják elsárgult leveleiket. Néhány nappal ezelőtt nyílt meg Szegeden a lovasdandár lovagló tanfolyama s Froreich Szabó Ernő honvédhuszárőrnagy parancsnoksága alatt most már erősen folyik a huszártisztek kiképzése. Kora reggeltől alkonyatig a kaszárnyában vannak a tisztek s hol lovagolnak, hol pedig előadást hallgatnak a katonai tudományokból. A dandárparancsnok a lovasstanfolyamba a következő huszártiszteket vezényelte a 3. honvédhuszárezredtől: Dénes Odön, Sandl Géza, Tary Ernő, Vargyas Andor, Jakabfy Tódor, Reviczky Tamás honvédhuszárhadnagyokat, Fleischmann Oszkár huszárfőhadnagyot és Rácz Jenő honvédhuszárhadapród-örmeget. A lovas tanfolyam hat hónapon át: októbertől ápriliséig tart. Mielőtt a tanfolyamot befejeznék, a kivezényelt tisztek nagyobb távlovaglásra mennek.

— **Tüntetés az egyetemen.** Timon Ákos dr. egyetemi tanár tegnap délelőtt akarta megtartani első előadását a nyári szünet után. Az előadást azonban megakadályozta hallgatóinak tüntetése. A tanár pontban 11 órakor jelent meg a tanteremben és nyomban előadásába akart belefogni. Ebben a pillanatban éktelen zaj támadt.

— **Hogy töltötte a mézesheteket? Mit csinál az asszony? Hogy mulattak Rómában?** — kiabálták torkuk szakadtából a joghallgatók.

A láрма egyre fokozódott és a zajos tüntetés csak akkor ért véget, amikor Timon Ákos a termet elhagyta. Ugy értesülünk, hogy Timon Ákos a dekanátusnál panaszt emelt a tüntetők ellen.

— **Coburg Lujza életmódja.** Coburg Lujzáról, a számüzött hercegnőről érdekes dolgokat mond el egy az udvari körökhöz közel álló, nagy befolyásu ur.

Az elmúlt tavasszal elegáns divatüzletet zártak be hirtelen, Cannes francia városban. Az üzlet tulajdonosait, két igen csinos hölgyet pedig vagyombukottnak jelentett ki az ottani törvényszék. A két hölgy lényében, kiknek származását titokzatos homály fődte, volt valami előkelő, úgy, hogy az arisztokrata vásárlóközönség, biztosra vette, hogy elszegényedett rangjukbeli hölgyekkel van dolguk. Azt beszélték a rossz nyelvek, hogy a két nővér valami szerelmi história miatt hagyta oda az arisztokrata szülői házat és álnév alatt nyitották meg üzletüket. Alig csukták be a boltot, a két hölgy nyomtalanul eltűnt. Senki sem tudta hova lettek, míg egyszer egy ur, Coburg Lujza hercegnő kíséretétől meg nem jelent Connesben, hogy nyári lakot béreljen, melyben beteg urnőjének a telet töltenie kell. Tőle tudták meg, hogy ez érdekes testvérpárral történt, Coburg Lujza társalkodónői lettek és nagy ár mellett beleegyeztek abba, hogy császári vevőjük számüzetését megoszszák. A két nővér különös állása nem mondható színekurának. A pénzt, mit kapnak, elég nehezen keresik meg, amennyiben az egész világtól elzárt hercegnő görcsösen ragaszkodik mániájához — s saját magát és társalkodónőit szabósággal foglalkoztatja. Ahogy első reggelijét elköltötte, amely ritka esetben történik meg 11 óra előtt, Lipót király leánya munkához lát és az ő utasításai nyomán dolgozik a két hölgy is. Három varrógép áll rendelkezésünkre. Lázás buzgalommal kezeli Lujza hercegnő a tűt és az ollót. Csak komoly rosszullét képes visszatartani őt a munkától. Két „segédnője” a legszívélyesebben mulat munka közben. Szomorú családi körülményeiről is beszél és teljesen józanul nyilatkozik. Jó emlékező tehetséggel van. A legjobban izgattja őt, ha anyjára emlékeztetik, akitől nagyon félt.

— **Egy drámai hősnő drámája.** Sandrock Adél kisasszony, ki a budapesti gyapju-utcai német színházban kezdte pályáját s most első helyen áll a német drámai színésznők között, nem érte be eddigi sikereivel, hanem darabot írt, véresen végződő drámát. Egy színésznőről van benne szó, ki egy fiatal grófba szeret, miután már előbb is, de mindig érdek nélkül szeretett. A grófocska családja természetesen nem óhajtja, hogy ő nőül vegye a színésznőt és egy este Giolitti kisasszonyt — így hívják drámai hősnőt — éppen valami gazdag bankárhoz hívják, hogy szavaljon a bankár leányának eljegyzési ünnepén. A vőlegény a Giolitti kisasszony grófocskája. Ahogy ezt a színpad királynője megtudja és nyomban megmondja, ami a szívében fekszik, a vőlegénynek, a társaságnak, különösen pedig azoknak, kik szenvedélyes kitörését rossz néven veszik, az elég hatásos, — különösen pedig az asszonyban, hol tudják, hogy Sandrock kisasszony maga életének egyik eseményét vitte ilyformában a színpadra. Az utolsó fölvonás már egészen fantázia. Giolitti kisasszony könyörög a gróf szüleinek, hogy ne rabolják el tőle azt, aki szeret és amikor azok nem hajlandók erre, lelővi éppen belépő kedvesét ezekkel a szavakkal: „Mégis enyém ő, mert igazán szeretem.” A valóságban úgy végződött ez a szerelmi dráma, hogy Sandrock kisasszony mérget ivott s majd belehalt. A darabot a Theater an der Wienben fogják előadni és a főszerepet maga Sandrock Adél fogja eljátszani.

— **Japánok az egyetemen.** E. Kamei, a japáni államtanács elnöke, I. Inouye belügymin-

niszteri tanácsos és J. Ikle egyetemi tanár ma Budapestre érkeztek az egyetem megtekintésére. A látogatókat a Joghallgatók Tudományos Egyesületének vezetősége fogadta és kalauzolta. Marschan elnök, Gönczy alelnök és Királyfi másodtitkár magyarázták a minden iránt érdeklődő idegeneknek az egyes helyiségek rendeltetését és a diszitmények értelmét. A diszterem és a kupolaterem megtekintése után a földrajzi intézetet látogatták meg, hol Cholnoky tanár társalgott velük hosszabb ideig s látta el őket mindenféle füzetekkel. Megnézték a jogkari dekanátust, a questurát, átmentek az Egyetemi Körbe, hol lelkesen fogadták őket, sőt Kossuth Lajos arczképe előtt a Kossuth-nótát is elénekelte nekik a nagyszámmal összegyűlt ifjuság. Lelkesedésüknek adva kifejezést a látottak fölött, a nemzeti muzeumba hajtottak.

— **Budapest főváros az önálló vámterület mellett.** Budapesti tudósítónk telegrafálja, hogy a főváros holnapi közgyűlése szokatlanul érdekessé igérkezik. A belvárosi képviselők ugyanis keresztül óhajtják vinni a közgyűlésen, hogy a főváros képviselőtestülete keresse meg a kormányt az önálló vámterület érdekében. Az előjelekből ítélve nincs kizárva, hogy a belvárosi képviselők győzzenek a közgyűlésen.

— **Az igazságügyi orvosi tanács elnöke.** Ő felsége a magy. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére, Korányi Frigyes dr. budapesti tudomány-egyetemi ny. r. tanárt és a magyar főrendiház tagját az igazságügyi orvosi tanács elnökévé további három év tartamára újra kinevezte.

— **Igazgató és tanár.** A M-g ad hirt erről az esetről: A zombori állami gimnázium igazgatójának nézeteltérése támadt a minap az intézet egyik tanárával. A nézeteltérés végre oda csúcsosodott ki, hogy a direktor az egyik tanári értekezletről — az egész tanári kar jelenlétében — a professzort ki akarta parancsolni s amikor látta, hogy parancsának a professzor engedelmeskedni nem akar, behívta az iskolaszolgát és megparancsolta neki, hogy vezesse ki a tanár urat. Az iskolaszolga ugyan nem engedelmeskedett, de a tanár sem hagyta annyiban a dolgot, hanem feljelentette az ügyet a vallás- és közoktatásügyi miniszternek. A miniszter Platz Bonifác szegedi tankerületi igazgatót küldte ki, hogy indítson vizsgálatot az ügyben.

— **Az aradi versenydíjak.** Assael H. és fia óhirü ékszerész cég kirakata valóságos látványosság ezidő szerint. Az aradi versenyek díjai képezik az állandó érdeklődés tárgyát. A hölgyek díja egy ezüst vertmunkájú pengőhűtő nagy tálcán 12 pohárral.

Az aradi versenyegylet tiszteletdíja a kettős ogatu jukker ügetőverseny győztesének egy egy ezüst szivartartó és szivarkadoboz.

Ugyancsak az aradi versenyegylet tiszteletdíja a simándi akadályverseny győztes lovasa észére egy ezüst szivarka tárcza gyufatartóval rága kövekkel ékítve.

Igen értékes díj a Félvér ügető verseny Kovácsházi díja. Egy pompás arany óra anyláncszal. Ez utóbbi díjat Kövér Lajos adományozta.

A valóban remek versenydíjak az Assael és fia cég jóízűségét dicsérik.

— **Siremlék egy volt aradi színésznek.** Ki emlékeznék az aradi színházbajró közöng körében Sárdy Károlyra, a színház egy-ri apaszínészére? A jó Sárdy bácsira, aki m volt ugyan valami különös zseni, de an szeretreméltóbb bohém. Voltak szerepei, melyekben exczellált. Elkerülvén Aradról, geden, majd Peterdy Sándor szintársul tá-müködött Verseczen és ott hirtelen meg-t. Egy derék szintársulat, amely most Ver-zen játszik, kegyeletes lélekkel emlékezett z az ott porladó egykori színésztárs ham-ól. Diszes emlékkövet állított fel neki

Mezey Béla szintársulata, mely a siremléket a napokban avatta fel. Deréky Antal, az ismert színész és színműíró megható beszéd kíséretében avatta fel a siremléket, melyre az igazgató és a társulati tagok több koszorút helyeztek.

— **Temetés.** Szomorú kocsisor indult ki ma délelőtt 10 órakor a Fő-ut 11. számú házból. Blaskovich Erneszt földbirtokos Bertalan nevű kis fiát vitték ki a temetőbe. A kis virágos koporsóval a szülők sok reménysége szállott a sirba. A gyászszertartáson a rokonságon kívül megjelent Salacz Gyula polgármester, Institoris Kálmán főjegyző, Csernovics Diodor dr. jószágigazgató s a társadalom előkelőségéből számosan.

— **Az aradi népszámlálás.** Az idén megejtendő népszámlálás ügyében ma értekezlet volt a városházán. Megállapították, hogy hetvennél több számláló biztos fogja a munkát végezni. A biztosok napidíja 3 és 6 korona között változik. A Belvárosban 3, Sarkadban 4—6, Pernyáiban 4—6, Gájban és Ségában 5, a külhátban 6 korona lesz a napidíj.

— **Walter Crane Szegeden.** A hirneves angol festőművész és kísérete, csütörtökön délelben Szegedre érkezik. A művészcsoporthoz a város részéről dr. Gaál Endre és Zombory Antal tanácsnokok fogadják, akik a vendéglátás tekintetében tanácsai megbízást is kaptak. A művészek két napig fognak Szegeden időzni s egyik este egy színelőadást is végig hallgatnak. Ez estén speciális magyar darab fog színre kerülni.

— **Nothnagel a tudós hölgyekről.** Nothnagel dr. tanár és udvari tanácsos jelenleg Budapesten tartózkodik, hova egy beteg főurhoz hívták meg. Ez alkalommal előkelő társaságban érdekes kijelentéseket tett Nothnagel a dokorkisasszonyokról.

— **Előismerem az okokat,** mondja Nothnagel, melyek a hölgyek tudományos kiképezéséhez vezetnek. Határozottan pártolom a lányok iskoláztatását. De ne tanuljon azért, hogy kenyerét keresse meg tudományával. A poézisnek és idálizmusnak maradványa, melyben még eddig részünk van, teljesen eltűnne életünkéből, ha a nő leszálva az ut porába, a lét kemény tusájába elegyedne, mint a férfi. Hordozza tenyerén a férfi a nőt, hogy róla üditő, éltető meleg sugározzon vissza a kemény munkából hazatérő férfire. Mert nekem az a nézetem, hogy állami és társadalmi életünk alapja meginog és megsemmisül, ha a nő, ép úgy miként a férfi, a nyilvánosságnak, a kenyérkeresetnek szenteli életét. Ki nevelje akkor a gyermekeket? A nevelőnök? Hogy a családi élet szentsége ezzel megsemmisülne, az bizonyos. Hogy továbbá az orvosi tudomány elsajátítását méltó a nőhöz, arról nem is szólok. Előismerem, hogy sok kitűnő női orvosunk lehetne, de elegendő vagyunk ehhez mi férfiak is.

— **Zivuska Jenő kinevezése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a földművelésügyi miniszter Zivuska Jenő erdőgyakornokot a vezetése alatt álló miniszteriumhoz m. kir. erdőszelölté nevezte ki.

Az új erdőszelölt egy szindarabját pályadíjjal koszorúzták egy két év előtt és azóta nem hallatott magáról. Darányi miniszter már feltűnésekor felakarta őt hozni Budapestre, de Zivuska eddig katonai szolgálatát végezte.

— **A kolozsvári ifjuság a budapesti Egyetemi Kör ellen.** A kolozsvári Egyetemi Körben tegnap este tárgyalták a debreczeni ifjuság Magyarország összes főiskoláinak ifjuságához intézett ama átiratát, amelyben föl hívják az ifjakat, hogy ítéljék el a budapesti Egyetemi Kör tavalyi vezetőségét és azt a nemzeti párt című irányt, amely az utóbbi időben a budapesti egyetemi ifjuság kebelében vezet. A kolozsvári egyetemi ifjuság gyűlése szótöbbséggel elhatározta, hogy üdvözlő táviratot intéz a debreczeni

ifjusághoz. A gyűlés után a liberális többség a Kossuth-nótát énekelve járta be az utcákat.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Csákován, Temes megyében, Kostyál Miklós gépész, a mint ma Temesvárról hazajött, nejét otthon verbefagyva halva találta. Az előhívott orvos konstatálta, hogy az asszony halálát fojtogatás okozta. A gyanu Waag Imre fiatal gépészre irányul, kinél a Kostálnétól elrablott pénz egy részét megtalálták. A gyanuba vett fiatal ember tagad.

— **Gázrobbanás a párisi kiállításon.** Nagy rémületet okozott ma a párisi kiállításon egy földalatti gázcső megrepedése folytán keletkezett robbanás. Távirati értesülésünk szerint a robbanás három méternyi területen falszakította a padlót, minek következtében öten életveszélyes sebesülést szenvedtek.

— **Halálozás.** Egy törekvő és tehetséges ifju halála szomorítja családját, hivatalnok társait és ösmerőseinek nagy körét. Ifj. Neszl Ferencz, a budapesti egyetemen az államtudományi szigorlatokat kitűnő eredménnyel letévén, Aradváros ügyészi hivatalában mint segédtsízt volt alkalmazásban, ahol is főnökeinek legnagyobb meglepődését tudta ernyedetlen szorgalmával és kiváló tehetségével kivívni. Hülésből keletkezett tüdőbaja folytán kénytelen volt állását odahagyni és Gleichenbergbe ment gyógyulást keresni, de hasztalan. Betegsége rohamosan támadta meg szervezetét és abban az utolsó reményében, hogy nemsokára az államtudományi doktoratust fogja elérni, szakadt meg ma este hirtelen életének fonala. Idősb Neszl Ferencz nyugalmazott városi pénztári ellenőr a megboldogultban fiát siratja.

— **Agyonlőtt bányász munkás.** Seestadtban Csehországban a bányásokat két bányász munkás engedetlenségre buzdította. A zajongók közül a helyszínrre siető rendőr különösen kétőt rendre utasított és miután a jóakaró figyelmeztetés eredményre nem vezetett, a két zajongót letartóztatta. Erre közbevetette magát egy Tomacsek nevű munkás pajtásuk és erőszakkal megakart akadályozni a letartóztatást. A többi munkások azután vérszemet kaptak. megrohanták a rendőrt, aki végveszélyben látva magát fegyveréhez nyult és a lázító Tomacseket jól célzott lövéssel lelőtte, aki rögtön szörnyet is halt. A rendőr szorongatott helyzetében hirtelen segítségére jött a csendőrség kirendelvénye, és ezeknek sikerült a zajongó munkásokat széjjel verni. Többeket letartóztattak.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Az éjjel fél 2 órakor Budapesten a kerepesi-uti Adria-szállóban Mölner Lajos kölni születésű 34 éves kereskedő mellbe lötte magát. Haldokolva vitték a Rókus-kórházba. Tettének okát nem tudják.

— **Mérgezés fagylalttal.** Förster müncheni orvos nejével Olaszországban utazva Veronában vanília-fagylalttól hirtelen megbetegedett. A vizsgálat mérgezés tüneteit állapította meg. az asszony rettenetes kínok között egy pár óra múlva meghalt, a férj pedig haldoklik.

— **Fölborult villanyos.** Boroszlóból jelentik, hogy tegnap délután Rosdzin mellett egy nagy sebességgel rohanó tulzsufolt villanyos fölborult. Nyolcz ember részben súlyos, részben kisebb mérvű sérüléseket szenvedett. Egy férfi pár óra múlva borzasztó kínok között meghalt.

— **Egy szőke miss miatt.** Fura kis história játszódott le a minap Panában. Ilionis államban. Azok a fess asszonykák, kiknek nagy élvezetet nyújt egyszerre több férfit is elbolondítani szerelmükkel, tanulhatnak belőle. Miss Tinnie Brandt leánya egy dugasztag bostoni gyárosnak. Nagyon kedves és nagyon szép leány. Látogatóban volt a napokban Panában egy barátjánél. Itt megismerkedett két fiatal emberrel, a kik csakhamar hevesen kezdtek udvarolni a szép szőke leánynak. A pajkos baba ügyesen fogadta a szerelmes ifjak hódoló szerelmét és mindkettővel elhitette, hogy viszonzozza érzelmeiket. Mikor aztán arra került a sor, hogy kezét megkérhessék szüleinél, akkor a furfangos kis leány megjédt. De mégis volt egy mentőgondolata. Elutazásának előestéjén mindkét fiatal embert, névszerint

Ackermann Charlest és Lodge Georget 8 órakor légyottra hívta a szerelmesek által kedvelt fasorba. Meg is jelentek a kitűzött időben, de a szőke miss hangos nevetéssel fogadta őket. Majd így szólt az ámuló ifjakhoz:

— Mindegyitöknek azt mondtam, hogy csak őt szeretem. En holnap haza utazom. De be kell látnotok, hogy két férfihez nem mehetek nőül. Fel-szóltak tehát benneteket, verekedjétek meg és a ki győztesen kerül ki a viadalból, annak leszek a felesége.

A szerelmesek habozás nélkül ledobták kalapjukat és neki estek egymásnak. A szivtelen leánynak tetszett ez a multság. Tapsolt örömeiben. Egy ideig úgy látszott, mintha Lodge lenne a győztes. Egyszerre csak Ackermann hirtelen a zsebébe nyult és kihuzta a revolverét. A következő pillanatban egy lövés durrant el és Lodge összeesett.

Ackermann örült gyorsasággal elfutott. A szerencsétlenség okozója — a pajkos szőke miss — is elmenekült. Szobájába érve, morfiumot vett be, de az orvosoknak sikerült minden szerencsétlenséget elhárítani. A megsebesült Lodge már minden veszélyen túl van. Ackermann abban a hiszemben, hogy gyilkosságot követett el, elmenekült. Valószínűleg Alaskába.

— **Elfogott gyilkos.** Debreczen határában halva találták e hó 16-án Szilágyi István gazdát. A csendőrség ma a gyilkost Tóth Mihály mezőcsáti gazda személyében elfogta.

— **Betörés a regattások csolnakházába.** A „Maros“ aradi evezős-egylet csolnakházába az elmúlt éj folyamán betörték. Az ajtot kifesztették s azon át behatolva ruhákat vittek el mintegy 102 korona értékben. A betörők ketten voltak s egyiküket Sassi Károly csavargó személyében el is fogta már a rendőrség.

— **Lopás a váróteremben.** A kurticsi pályaudvar harmadik osztályú váróterméből vasárnap éjjel ellopták a fali órát. A kedélyes tolvajt erőlyesen nyomozzák a csendőrök.

— **Elfogott betörő banda.** A múlt hónapban, s e hó elején is egymást érték Ujpesten a betöréses lopások. Hosszas nyomozás után a rendőrségnek végre sikerült az egész bandát kézrekeríteni, a melynek tagjai a betöréseket a legnagyobb vakmerőséggel követték el. A társaság tagjai Lehmann János, Szabó Sándor, Puchli István és fivére József, továbbá Furenda Pál, Takács-Tóth István és Ujmor Erzsébet. Ez az asszony volt a banda orgazdája, a többi pedig egytől-egyig a főváros területéről kitiltott csavargó. A rendőrségnek csupán Lehmann Janost, Szabó Sándort, meg az orgazdát kellett csak kézrekeríteni, mert Puchli István hatóság elleni erőszak miatt időközben már az ügyészséghez került, fivére József pedig, Furenda Pál és Tóth István társaságában a tolonczházban ülnek, a hol a fővárosba való tiltott visszatérés miatt vannak elzárva. Ha leülnek kihágási büntetésüket, az ügyészséghez kerülnek ők is.

— **Késelő gyermek.** Kis-Zomborban a napokban három vásott gyermek valószínűleg utcai viadalt rögtönzött késekkel a kezükben. Kégli Sándor és János, egyik tizenhárom, másik tizennégy éves gyermek, összevesztett Gulyácsi József pajtásukkal. Verekedés közben Kégli János két késszurást kapott. Az egyik szurás az oldalát érte annyira, hogy ott a helyszínén vértől borítva összeesett, mire a másik kettő megrémülve elfutott. Az ügyben a vizsgálatot megindították, mert a kis Kégli sérülései életveszélyesek.

— **Körözött család.** Gasparics Ferencz babocsai születésű 20 éves szabólegény szerelmet vallott Bogár Erzsébet ottani jómódu asszonynak. Ezen a réven azután házassági ajánlatot tett, s kicsalt tőle 120 korona készpénzt, 2 darab gyűrűt 35 korona értékben, s vagy 18 koronát érő külföldi ezüst pénzt, azután megugrott. A nagyatádi járásbíróság most a magas, sovány testalkatú, szőke haju szabó legényt körözteti.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy trágár dal következményei.

— Egy csomó affér. —

Arad, október 23.

Nagylakon történt az eset a rózsanyitó május hónapban egy szép tavaszi estén. A nagylaki ligetben dr. Bakos Ödön ügyvéd vigadózott, amikor egy mellék-asztalnál letelepedett Dózsa Andor bánhegyesi regálebérlő a menyasszonyával és annak anyjával és fivérével.

Alig ültek ott, amikor — a jegyzőkönyv adatai szerint — Bakos dr. csöndet parancsolt a cigánynak és új nótát rendelt. Ez az új nóta állítólag olyan szövegű volt, hogy az Usztrigás Mici „Kis bögre“ dala ahhoz képest valóságos énekek-éneke.

Dózsa Andor társasága természetesen rögtön felháborodással hagyta el a ligetet, a hölgyek különösen sietve és pirulva távoztak.

Dózsa Andor azonban még visszamaradt egy kissé és odakiáltotta Bakos ügyvédnek:

— *Diplomás gazember!*

Ennek a jelenetnek aztán meglehetősen bonyolódott következményei voltak.

Bakos dr. Kicsin Rémuszszal és Horváth Lehelrel provokáltatta Dózsát. Dózsa Andor azonban nem nevezte meg a segédeit, mert állítólag a kihívás olyan helyen történt, amely nem éppen megfelelő lovagias ügyek elintézésére.

Bakos dr. segédei ezek után értesítették a felüket, hogy az ügyet részükről befejezettek tekintik. Ugyanezt tudtára adták Dózsa Andornak is egy levélben, melyben azzal okadatolták elhatározásukat, hogy Dózsa nem akarta megnevezni a segédeit.

Ebből aztán két ügy keletkezett, melyek ma — mint tudósítónk jelenti — a szegedi törvényszék előtt nyertek jögerős befejezést.

Az első ügy becsületsértés czimén indult Bakos dr. feljelentése folytán a „diplomás gazember“ kijelentésért. Ezért a nagylaki járásbíróság elítélte Dózsa Andort husz napi fogházra átváltoztatható 200 kor. pénzbüntetésre. A törvényszék ma, méltányolva azon körülményeket, melyek Dózsát erre a kijelentésre ragadták, leszállította a büntetést egy napi fogházra átváltoztatható 20 kor. pénzbírságra.

Az ügy második részét Bakos dr. segédei indították rágalalmazás és becsületsértés czimén Dózsa Andor ellen, azért, mert Dózsa a segédek levelére kijelentette, hogy hazug állítások. A rágalalmazásért történt följelentésnek az szolgál alapul, hogy a feljelentők szerint Dózsa azt állította a segédekről, hogy már megvagdalták őket és éjszakának idején jöttek hozzá provokálni.

A nagylaki afférek ezen része is a nagylaki járásbíróshoz került először.

Ott ki is mondták Dózsa Andort bűnösnek, úgy a rágalalmazás vétségében, mint a becsületsértésben s ezért öt napi fogházra átváltoztatható 100 kor. pénzbüntetésre ítélték.

A szegedi törvényszék ma tartott felelőváltati ülésén csak a becsületsértést látta bebizonyítva és ezért egy napra átváltoztatható 20 kor. pénzbírságra ítélték.

Mindkét ítélet jögerős.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Megsemmisített esküdtzéki ítélet. A kir. kuria III. büntető tanácsa, Szócs Ákos bíró előadásában, egy gyilkos apa és testvér büntetésével fopalkozott ma délelőtt. Maga az eset a következő: A Baka-család minden egyes tagját megférhetetlen embernek ismerték a szabadkaiak. Egymással örökös civódásban éltek, melynek végzetes következménye lett ez év április 19-én. Baka János fivérével, Ferenczcel, kissé ittas állapotban atyjuk házához mentek, ahol úgy atyjával, idősb Baka Józseffel, mint fivérével, összeverekedett. Atyja felragdott egy baltát és többször a fejére sujtott. A fiú menekülni akart, de Ferencz a küszöbön utolérte, a földhöz vágta és két kezét lefogva, atyjára kiáltott:

— Gyere, üsd agyon a kutyát!

Baka József nem kevesebb mint 28 baltautást mért fia koponyájára, minek következtében az a helyszínen meghalt.

A szabadkai esküdtbíróság mindkettőjüket, szándékos emberölés miatt 11—11 évi fegyházra ítélte. Reisner Lajos dr. védő az ítélet ellen semmisségi panaszszal élt, melyet ma tárgyalta a kir. kuria. Szerényi Kálmán korona-ügyész-helyettes indítványára folytán a kuria helyt adott a semmisségi panasznak, mivel az esküdtbíróság egyik tagja, dr. Weisz Ernő ügyvéd ellen bűnvádi eljárás volt folyamatban, sőt első- és másodbíróságilag vád alá is volt helyezve és így mint esküdt nem szerepelhetett. A kuria az ítéletet megsemmisítette és új esküdtzéki tárgyalás megtartását rendelte el ez ügyben. Weisz Jenő dr. ügyvédet pedig, aki a törvény rendelkezése dacára elhallgatta vád alá helyezettését, 300 korona pénzbírságra és 42 kor. tárgyalási költség megfizetésére ítélte.

NAPIREND.

Október 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Rafael főangyal. — Protestáns naptár: Rafael főangyal. — Izraelita naptár: Marchesván. — Görög-keleti naptár (október 11.): Fülöp. — A nap két 6 óra 17 perczkor, nyugszik 4 óra 38 perczkor. — A hold két 7 óra 6 perczkor, nyugszik 4 óra 54 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 771.6 milliméter, délután 2 órakor 768.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 4.9, délután 2 órakor C° + 11.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 2. délután 2 órakor D. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 4 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mal napra a következő időjárás várható: Boros, hűvös, helyenként csapadék.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 8 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokon kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklye muzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 24. Az aradi athletikai klub közgyűlése délután 6 órakor (Városháza.)

Október 25. A délmagyarországi tanítóegylet marosmelleki fiókkörének közgyűlése (Nemetség.) — Az iskolaszék ülése délután 4 órakor.

Október 26. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Október 26—28. Az aradi versenyegylet löversenyel

Október 28. Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (Kaszinó.)

November 3. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 6. Arad megye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

November 10. Az aradhegyvidéki turista-egyesület társas estélye 9 órakor (Vass étterem.) — A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 12. Körorvosválasztás M. Radonán.

November 17. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, október 23.

A kedvező esős időjárás visszahozta gabdáink kedvét és most a legnagyobb igyekezettel munkálkodnak a szántóföldeken, melyek részét már bevetették.

A mezei munka miatt kicsiny behozatal volt. Változatlan árak mellett kelt el, mintegy

2000 métermázsa buza és 6—700 métermázsa tengeri.
 Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:
 I-ső minőségű buza 6.70—6.80.
 Közép minőségű buza 6.50—6.60.
 Tengeri 8.80—8.90.
 Rozs névleges jegyzés 5.80—5.90.
 Arpa névleges jegyzés 5.30—5.40.
 Zab névleges jegyzés 4.50—4.60.
 Az irányzat lanyha.

A pécskai gazdakör gyűlése. Vasárnap tartotta a pécskai gazdakör első őszi ülését, melyen Vászárhelyi László, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület elnök-igazgatója elnökölt. Az elnök megnyitó beszédében hosszabban emlékezett meg Arad vármegye új főispánjáról, Urbán Ivánról. Kinevezését örvendetes jelenésnek mondja, miután a főispáni széket egy gazdaember lesz hivatva betölteni. Elhatározták, hogy monstre-küldöttséggel üdvözlük Urbán Iván főispánt beiktatása napján. Ezután előterjesztették a gazdakör új alapszabálytervezetét, melyet a gyűlés egyhangúlag elfogadott. Ezután egy Pécskán létesítendő gabona értékesítő szövetkezet ügyét tárgyalták. Az üzletresz aláírások gyűjtését nyomban meg is kezdték. Az elnök előterjesztette azután, hogy a pécskai gazdakör mintájára tervbe van véve a vármegye többi községében is gazdakörök alakítása, úgy, hogy idővel az egész vármegye közönsége egy szerves testet fog képezni. A gyűlés továbbiakban rátért a pécskai m. kir. teli gazdasági iskola szervezésének kérdésére. Pécskán a téli gazdasági iskola vezetője Oláh Dezső lesz, aki a szakoktatást is végzi. Az iskolát november 11-én nyitják meg. Bejelentették végül, hogy november 18-án Német-Peregen díjazással egybekötött állatkiállítást rendez a gazdasági egyesület.
 = Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Falkentuck Lucza, Bukarest. — Schwarcz Eliás, Bukarest. — Stojnovicz Milán, Nisch. — Zeisler Mór, Török-Szt. Miklós. — Brandt Leó, Bécs. — Fischer Lipót, Baja. — Pick Gusztáv, Prága. — Eidenher Henrik, Bukaszt.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 23.

Délitőzsde. Buzakinlat jó, vételkedv málmok tartózkodók. Bágyadt irányzat mellett kevés került forgalomba. 5 fillérrrel olcsóbb áron. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.31—7.32
Buza 1901. áprilisa	7.82—7.83
Rozs októberre	7.03—7.05
Rozs 1901. áprilisa	7.31—7.32
Zab októberre	5.48—5.49
Zab 1901. áprilisa	5.59—5.60
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.05—5.06
Repce októberre	—

Zárul 3 órakor:

Buza októberre	7.28—7.29
Buza 1901. áprilisa	7.81—7.82
Rozs októberre	7.02—7.03
Rozs 1901. áprilisa	7.28—7.29
Zab októberre	5.42—5.43
Zab 1901. áprilisa	5.57—5.58
Tengeri októberre	—
Tengeri 1901. májusra	5.03—5.04
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	645.75
Magyar hitelrészvény	645.50
Leszámlolóbank részvény	424.—
Rima-Murányi vasmű részvény	493.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	644.—
Közuti vasut	584.—
Városi villamos vasut részvény	270.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Felső nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — 98 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Fialat könnyű páronként 0 kilogramm terjedő sulyban 97 — 98 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm alüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — 92 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93 — 95 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 92 — 94 fillérig. Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak. Sertéslétszám. Október 20-án volt készlet 36762 darab, október 21-én felhajtattott 1505 darab, október 21-én elszállítottott 1361 darab, október 22-én maradt készletben 36905 darab. Uziel: Változatlan.

S z e s z ü z l e t.

— Október 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánsként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. október 23.

Magyar aranyárjádék 40%	94.25
Magyar koronajádék 40%	90.—
Magyar arany 4½%	99.50
Magyar ezüst 4½%	98.—
Magyar keleti vasut	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.75
Magyar italmegváltási kötvény	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	163.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírjádék	96.25
Osztrák járadék ezüst	96.50
Osztrák járadék arany	95.—
Koronajádék	97.15
1860-iki államsorsjegyek	131.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1695.—
Magyar hitelbank részvény	645.—
Osztrák hitelintézet részvény	647.—
Osztrák-magyar államvasut	644.—
20 frankos arany (Napoleon-dor)	19.20
Német birodalmi marka	117.75
London	240.80
Páris	96.—

KÜLÖNFÉLÉK.

Chamberlain feje. Hollandiában most nagyon haraguzsznak az angolokra. Ennek különös kifejezése akadt nemrégiben. Egyik városkában a nép mulatóhelyén egy erőmérő is volt amelynek „Jut feje“ volt a neve. Ezt püfölték az emberek, hogy megtudják, milyen nagy az erejük. Jut egyébként kegyellen gonosztevő volt, aki a hetvenes években egy asszonyt és egy cselédet megölt. Most aztán a néphumor-nak az az ötlete támadt, hogy Jut fejét „Chamberlain feje“-nek keresztelje el. Mikor ennek hire terjedt, jaj lett Jut fejének. Még a legkisebb gyerek is neki esett, a legnagyobb erőlködéssel fölemelte a tuskót és rácsapott. Ennek az lett a következménye, hogy Jut, vagy Chamberlain feje a lehető legrövidebb idő alatt szilánkokra ütve hullott a porba.

Apróságok.

Fiatalember. Nagysád, nem menne szerelcm nélkül férjhez?

Hölgy. Akinek akkora a hozományja, mint nekem annak fölösleges a szerelcm.

Tévedés operáció közben. Egy cselédlánynak tüment a kezébe, oly mélyen, hogy a kórházban Röntgen sugárral vizsgálták meg, aztán elaltatták, hogy operációt végezzenek rajta. Az orvos elaltatja, aztán cperál. Egyszer csak fölébred a leány és felsikolt:

— De az istenért doktor ur, az egészséges kezemet bántja!

Csakugyan úgy volt, az orvos elcserélte az egészséges kezét a beteggel. Gyorsan elaltatta újra a leányt és újra hozzá látott az operációhoz, s ki is vette a tűt. Hanem az egészséges kézen olyan nagy sebet vágott, hogy a cseléd gazdája pórt indított ellene.

Kérdés.

Bamba ur egyedül van a kupében egy hölgygyel. Aazon gondolkozik, hogy hogyan szólítsa meg. Végre nekibátorodik és kérdi:

— Kisasszony, talán nászuton van?

Maupassant és Baskircsev Mária. A The Gentlewoman nevű angol havi folyóirat most megjelent számában Maupassant és Baskircsev Mária ideális barátságáról érdekes czikk van, amely eddig ismeretlen adatokat tartalmaz a nagyszívü francia író és a beteges, érzélgős lelkü orosz festő levelezéséről. Egyik levelében azt írja Baskircsev Mária, hogy bár csak írásaiból ismeri Maupassant-t, mégis édes álma az, hogy az író lelkének meghittje lehessen. Igyekezett egy időig kiirtani magából ezt a sejtelmes álmot, de mikor a Gauloisban azt olvasta, hogy Maupassant egy más nővel levelez, leirhatatlan féltékenység vett rajta erőt és ismét urrá lett rajta a vágy, hogy lelki barátja legyen. Nem is óhajtom önt látni — írja egy helyen a festő — hiszen lehet, hogy az ön arcza nékem talán nem is tetszenék... Ki tudja?... Annyit tudok önről, hogy fiatal és nőtlen. Mind a két pont nagyon fontos. De azt is tudomására adom, hogy engem szépnek, elragadónak tartanak. Maupassant válaszolt a levélre. Végtelenül csodálkozik, hogy Mária oly őszintén és nyiltan irt neki, akinek sem alakját, sem arczatát, sem tarsolyát nem ismeri. Levele végén tréfásan megjegyzi, hogy neki alapos a gyanuja, mintha az, aki lelkének barátja akar lenni, nem is nő, hanem a nő szerepét vivő férfi. A festő lemondással teli feleletet irt Maupassantnak. Beteges rajongás vouitl végig az egész levélen. Erre azután az író meglehetősen csipősen válaszolt: Lehet — ugyan — hogy ön szép, bájos fiatal nő, akinek a kezét, ha megcsokolhatnám, talán boldognak tudnám magamat. De... De lehet ön éppen-ugy valami vén gazdaasszony is, aki a lelkét Sue Jenő regényein táplálta. Az is lehet, hogy ön az ugynevezett irodalmi nagyságos asszonyok közül való, akik ragyognak irodalmi estélyeiken a sok gyémánttól, de a lelkületök kemény és száraz, mint a deszka. Késérü gunynyal beszél el Maupassant levele másik részében, hogy egy leánynevelő-intézet sportot üzött abból, hogy vele levelezzen és egyik segédtanítónyel iratta meg a leveleket. Majd czinikusán veti oda, hogy ő nagyon keveset törődik az irással és idejének kétharmad részén át unatkozik. Mária erre azt feleli, hogy ő sohasem unatkozik. A festésen kívül ott van a zene és tréfásan vigasztalja meg Maupassant-t, hogy ne ijedjen meg, nem zongorázik. Rendkívül mulattató Maupassant kitörése a válaszban: O, maga kis ravasz, most már tudom, hogy kicsoda maga vén komédiás, igen, adattaim vannak, hogy maga kollégiumi tanár, maga vén — Cicero. Forgassa inkább a latin nyelvtant és ne akarja az embereket máskor felülteni. Csak nagynehezen tudta őt Mária tévedéséről felvilágosítani. Nagyon jellemző Maupassantnak egy későbbi levelében tett megjegyzése. Tessék elhinni — írja, hogy jobban szeretek egy jó ebédet bármily szép asszonynál. Majd pedig ismét felébred benne a régi kétely és segédtanítónak kezdi címezni Mária, akinek talán természetes felesége és számos családja van... Es Mária meghalt, a nélkül, hogy lelkének felét valaha látta volna.

REGENY-CsARNOK.

A kétlelkü ember.

— Regény. —

Írta: Grollier Balduin.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Istó.

[9]

(Folytatás.)

A szobát a művész, rövid vizsgálódás után céljainak különösen megfelelőnek tartotta. Egy nagy asztalt bocsátottak rendelkezésére, a báró karosszékebe ült, íróasztalához háttal, úgy hogy a művész arcának csak jobb felét láthatta, melyet élesen és tisztán világított meg a hátulról beáramló fény.

Scarpi ujjával és mintázó pálcikájával dolgozott a vörös viaszkorogon és míg a munka folyt, úgy a művész, mint modellje szivaroztak és csevegtek.

Scarpi tényleg a jövő emberének mutatkozott. Igaz, hogy eleinte csak kicsiny körben vélekedtek így róla, de ennek a társaságnak döntő szerepe volt a művész sorsának megpecsételésé-

ben. Scarpi eleitől fogva érmek mintázásával foglalkozott és a legutóbbi időkig a cs. és kir. éremhivatalban dolgozott. De ez a művészeti tér, melyben itt mozognia lehetett, kicsinynek és hiányosnak bizonyult. Amikor tehát a műkiállítás arczképével oly nagy hatást ért el és nyomban azután oly megtisztelő megrendelést kapott, hivatalában nem volt tovább türelme, elhagyta biztos állását, hogy teljesen a művészet szabadgyakorlására szentelje idejét.

Türelmetlen természete volt. Ahogy lerázta azt a békót, melyet hivatalában művésztére erőszakoltak, hatalmas ösztöne lázas alkotasra vágyott. A szobrászaton kívül mélyseges szenvedélyt érzett a festészet iránt is, melyet hivatásszerű munkája mellett teljes odaadással üzött. Művésznék érezte magát, de hogy ringó csolnakja hol, merre fog parthoz érni — maga sem tudta. Mint festő, nem lépett még a nyilvánosság elé; de erős volt a hite, hogy ebben a minőségében több eredményt fog elérni.

Mialatt a domborművön dolgozott, jókedvűen beszélgetett a báróval.

— Mondja, kedves Scarpi — lehetséges lesz arczképemet több példányban is készíteni? Azért kérdem, mert eszembe jutott, hogy képeim családom körében nagy keresletnek örvendenek.

— Az első példányt márványból állítom elő és aztán bronz öntvényt csináltatok.

— Ez helyes. A márványból készültet megtartom magamnak, illetőleg családomnak. Ha meghaltam, tudják legalább, hogyan néztem ki. Angeli ugyan lefestett de annak tiz esztendeje már. Van aztán egy hires képem, melyet Lenbach készített. Hát bizony ez valóságos műemkek, de őszintén szólva, nem engem ábrázol.

— Es a bronzöntvény nyel mi történjék? kérdezte Scarpi.

— Azt a gyárba küldöm. Itt nagy jubileumot ültünk nemrégiben; ez alkalommal megajándékoztam munkásaimat és ezek a szegény emberek hálából elhatározták, hogy mellszobrot állítanak nekem. De én csak nem hagyhatom, hogy ennek költségeit ők viseljék.

— De hiszen ez nem lesz szobor.

— Elfogadják majd ők ezt is.

— Én azt hiszem, báró ur, hogy a hálás munkások határozatát tisztelnünk kell. Engedje meg, hogy mellszobrát is elkészíthessem.

— Ez is oly drága lesz, mint a dombormű?

— Valamivel drágább.

— Hallja, kedves Scarpi, én azt hiszem, hogy önnel szemben igazságtalan voltam. Most látom csak, hogy ön kitünő üzletember. Hát isten nevében csinálja meg mellszobromat is.

— Ezer köszönet, báró ur.

— A szoborról azonban másolatot is készít ugy-e?

— Határozottan, báró ur, annyit amennyit csak kíván.

— Önnek sejteltém sincs arról, kedves Scarpi, hogy mily nagy követelményeknek kell eleget tennem. Annyi jótékony egyesület van, mely kitünő czél szolgálatában áll. Es ha ily egyesületet segítelek — utóvégre ez kötelességem — úgy mindjárt elhatározzák, hogy nem csak dísztaggá választanak, hanem arczképemet is megfestetik. Nem volna-e tehát égbekiáltó bűn, ha nyugodtan nézném, hogy a jótékonyra szánt filléreket arra költik, hogy arczképemet fizessék meg? Hiszen ez nem volna egyéb, mint pénzt az ablakon hajítani ki. Ezért tehát nagy titokban kell cselekednem — nehogy a világ megtudja hogy arczképemet magam ajándékozom. Mert sem az egyeletnek, sem magamnak kudarcot vallani nem szabad. Így tehát éveken át egész műintézetet foglalkoztathatnék becses személyem megörökítésével. Nem bolond dolog ez?

— Mindezekért, báró ur — bármennyire sajnálom is — nem vádolhatom; de ez alkalommal egy nagy kérésem volna.

— Ki vele.

— Nem merem — nagyon szerénytelennek hangzik.

— Nem fogom érte a fejét leharapni — tehát — csak ki vele!

— Báró ur, nagyon kérem, engedje meg, hogy arczképét én fesse meg.

— Hogyan? Hisz azt sem tudom, hogy ön festeni tud?

— Ép azt akarnám a világnak bebizonyítani. Ha ön igazán jóakaróm és mecénásom akar lenni, úgy engedje meg, hogy képét én fesse meg. Hogy mint szobrászt megállom helyemet, azt már többen tudják. Mint festőt, ön fog engem fölfedezni és ha aztán valami kitünő dolgot teljesítek, úgy az ön érdeme lesz, hogy egy tehetséget az ösmeretlenség homályából kiragadott.

— Ez mind szép, kedves Scarpi, de ha az a kép kontármunka lesz . . .

— Ugy érzem, hogy nem lesz az és nem fogok önnek szegényt okozni vele.

— Ezt ön mondja, de ha mégsem fog sikerülni?

— Nagyon egyszerű. — ön nem fogja átvenni és én ez esetben hiába dolgoztam.

— Ebbe nem egyezem. Majd hogy másnap aztán valamelyik lap cikket közöljön arról, hogyan tett tönkre Riegler báró egy művészt; előbb képet rendelt nála és aztán nem akarta kifizetni. Végül pedig a hatalmas tőke gyalázatosságát és a szegény, éhező művész nyomorát állítva szembe — agyondorognak.

— Bocsánat, báró ur, én nem vagyok szegény, nyomorgó művész. Nekem vagyonom van.

— Az mindegy. Különben, tudja mit? — az ügy el van intézve. Ön megfesti arczképemet, de most már aztán ne beszéljen erről többet, mert még annyira hoz, hogy lovasszobrot is rendelék önnél.

— Az nem is volna oly rossz eszme. És e szavakkal Scarpi a báróhoz lépett, hogy meleg kézzel köszönje meg nagylelkű megrendeléseit. És ahogy így a báró előtt állt, hátmögött fölnyit az ajtó és fiatal hölgy lépett be.

— Papa, Melk dr. van itt!

— Csak most vette észre, hogy egy idegen is van a szobában, bocsánatot kért és gyorsan távozott.

— Jövök már — kiáltotta utána a báró. Kedves Scarpi, ön meg fog bocsátani, de mára elég lesz ennyi is.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 23. —

Fehér Kereszt szálloda Meyer Rezsó utazó Bécs. — Kramer Dezsó utazó Budapest. — Weil Dezsó utazó Bécs. — Hamel Károly utazó Bécs. — Eisenstätter Izidor utazó Bécs. — Dr. Adler József ügyvéd Budapest. — Kanitz Géza utazó Bécs. — Eufath Károly utazó Bécs. — Goldzieher Géza utazó Budapest. — Pollák Lajos utazó Budapest. — Nyári Géza utazó Budapest. — Schwarz Dávid utazó Bécs. — Ferenczi József utazó Budapest. — Szraz Benő utazó Bécs. — Alföldi Sándor utazó Budapest. — Fried Sándor utazó Budapest. — Kovács Géza utazó Budapest. — Wiplinger I. vendéglős Pancsova. — Braun Gyula utazó Bécs. — Krausz Jenő utazó Budapest. — Liederhoffer Izidor utazó Bécs.

Központi Szálloda. Radnai Farkas kanonok Nagyvárad. — Engl Mihály magánzó Pécs. — Hervay István megy. főjegyző Makó. — Kardos Sándor mérnök Makó. — Milkoff Stéfán kereskedő Gabroda. — Gedrey Zankeff kereskedő Ruszcsuk. — Zakar István kereskedő Sarkad. — Gécsi Béla igazgató Szeged. — Tafler Bernátné birtokos Megyesegyháza. — Steiner Leó kereskedő Bécs. — Kaufman Jakab kereskedő Gyorok. — Reisner Lajos kereskedő M.-Illye. — Kohn Ferencz kereskedő M.-Illye. — Berger Károly gyógyszerész Beszterce. — Lövenstein Simon kereskedő Abony. Sugár József utazó Budapest. — Hirschfeld Dániel utazó Bécs. — Eliás Mór utazó Budapest. — Grün Alajos vendéglős Lippa.

Vass Szálloda. Seraphin I. utazó Bécs. — Ruckenbauer Róbert utazó Bécs. — Mayer József utazó Grác. Kolárek I. utazó Bécs. — Hell János utazó Bécs. — Heves József mérnök Mezőhegyes. — Schmidt Fülöp utazó Bécs. — Korabek Mór utazó Budapest. — Goldstein Adolf utazó Budapest. — Grünwald Sámuel utazó Budapest. — Tenner Lajos magánzó Pozsony. — Kiler Katalin magánzó N.-Kiskinda. — Montag S. utazó Bécs. — Schuller Márta magánzó Valkány. — Wolfgang Ignácz utazó Budapest. — Knöpfmahr Henrich kereskedő Bécs. — Lustig Sámuel utazó Budapest.

Nádor szálloda. Zachariás Béla jegyző M.-Bánhegyes. — Gordos János bíró M.-Bánhegyes. — Lamnert Ferencz földbirtokos Csermő. — Kovácsik József utazó Budapest. — Oláh Lajos gőzmalom

tulajdonos Vadász. — Dr. Sziklavári Juan körorvos Vadász. — Bürger Mór kereskedő Dombiratos. — Klin Vilmos utazó Bécs. — Berkovics Károly utazó Budapest. — Ledvinko Károly fakereskedő Budapest. — Lefkovic Mihály utazó Budapest. — Dr. Kerényi Béla ügyvéd Arad. — Dr. Balazi Péter orvos Kassa. — Erdélyi József földbirtokos Kassa. — Hoff Vilmos utazó Budapest. — Koroner Mariska tanilónó Zám.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.28
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyészvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyészvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyészvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyészvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyészvonat d. u. 12.06	Vegyészvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 26. sz.

Páros.

Szerdán, 1900. évi október hó 24-én.

A baba.

Operette 4 felvonásban. Irta: Ordonneau M. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerző: Fudran Edmund.

SEJTELMŐK:

Lancelot . . . Harmath J.	Chanterelle . Hegyessy Gy.
Maximin . . . Erczkövi K.	Lorémoin . . . Nyilassi M.
Hilarius . . . Fenyeri Mór.	Balthasar . . . Czako V.
Hilariusné . . . Tolnainé.	Egy jegyző . Boda F.
Alésia . . . Turchányi O.	Beszélő baba Jeney Gy.

Kezdeté 7 órákor.

NYILTTÉR.*

TÁROGATÓ-HANGVERSENY.

A Kass-féle vendéglő

ujjonnan átalakított és kényelmesen berendezett termeiben

ma szerdán, és még hat napon át

FARKAS JANCSI

budapesti zenekara

tárogatójával

NAGY

HANGVERSENYT

rendez,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelttel meghívatik.

Kezdeté este 8 órákor.

Jó ételek, tiszta italok és pontos szolgálatról legjobban gondoskodik

tisztelettel:

KASS.

4632/1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény

kivonat.

A borosjenői kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Arad megye közkorháza aradi végrehajtonak, Hurczán Petruné sz. Drilla Antymie nádas lakos végrehajtást szenvedő elleni 46 korona 36 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék, a borosjenői kir. járásbírósg területén fekvő és a Nádas községi 108. sz. telekjökönyvben A. I. (213, 214), 852, 1180, (1489—1491) hrsz. ingatlan a végrh. törvény 156. §-a pontja értelmében egészben 1152 koronában megállapított kikiáltási árban az 1900. évi november hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Nádas község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígért nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 115 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában előírt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezehez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedéséig számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított hatvan nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsolatában az 1881. évi december 6-án 39415. igazságügyminiszteri sz. alatt kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság tkvi hatóságánál és Nádas, Taucz és Kresztaménes község előjáróságánál megtekinthetők.

Borosjenőn, 1900. évi július hó 16-ik napján. Kir. jbiróság mint tkvi hatósága.

Bittó,
kir. járásbíró.

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvártt.

25854/1900. I/d szám.

Pályázati hirdetmény

pálya fentartással fák szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére az 1901. és esetleg a következő 1902. és 1903. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezzel nyilvános pályázatot hirdet. 1901. évi megközelítő szükséglet, mely a tényleges megrendelés al-

kalmával még felemelhető esetleg lejjebbithető a következő:

Jegenye fenyő deszka 125. m3.
Luczfenyő deszka 95. m3. Tölgyfa deszka 0.5 m3 Vörös fenyő deszka 1.0 m3. Szélmetszetlen jegenyefadeszka 108. m3. Vágott luczfenyő-fadeszka 95. m3. Faragott puhafa 12 m. hossz 1700. m3. Faragott puhafa 12 m. felül 194. m3. Faragott tölgyfa 8. m. hossz 816. m3. Faragott tölgyfa 12 m. hossz 255. m3. Faragott tölgyfa 12 m. felül szükség szerint Vágott lécz keményfából szükség szerint Vágott lécz puhafából 73400 fnt. Jegenyefenyőfa palló 344. m3. Lucz fenyőfa palló 62. m3. Szélmetszetlen jegenyefenyőfa palló 344. m3. Tölgyfa palló 135. m3. Vörös fenyőfa palló 2. m3. Tölgyzsalfa 8 szögletes 277. m3. Tölgyzsalfa gömbölyű 40. m3. Puhaszalfa 162. m3. Fedő zsinóly 420 m/m hosszú 472000. drb.

A fenti anyagok méretei a részletes méretjegyzékben vannak fel-

sorolva, mely méret jegyzék, ajánlati minta és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségénél, az ajánlati minta és pályázati feltételek pedig az összes kereskedelmi és iparkamaráknál is ingyen kaphatók.

Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításnál a következő feltételek irányadók:

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291—1896. számú általános valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 136719/92. számú különleges feltételek értelmében eszköz-
lendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulírt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlat egész szükségletre,

vagy annak bármely részmenyiség-re is szólhat.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatot ezen alábbi külcimmal:

„Ajánlat épületfák szállítására 25854/1900. számhoz“ 1900. évi november 3-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandó vagy posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott menyiségek értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1900. évi november hó 2-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárnál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

A bánatpénz hivatkozással jelen hirdetményre említett gyűjtőpénztárhoz külön borítékban küldendő be. Kolozsvár, 1900. október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Össz. Készpénzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 ..	200000
	2 ..	100000
	1 ..	80000
	1 ..	80000
	1 ..	80000
	1 ..	70000
	2 ..	60000
	1 ..	40000
	5 ..	30000
	1 ..	25000
	7 ..	20000
	3 ..	15000
	31 ..	10000
	67 ..	5000
	3 ..	3000
	432 ..	2000
	763 ..	1000
	1238 ..	500
	90 ..	300
	21700 ..	200
	3900 ..	170
	4900 ..	130
	50 ..	100
	3900 ..	80
	2900 ..	40

50,000 összesen 13.160.000

Nyujtsunk kezet a szerencsének!!!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!!!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szab. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk. Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű arai az I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4)	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2)	3.—	"	6.—	"
egy egész (1)	6.—	"	12.—	"

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. évi október hó 28-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tarsa
bankház

BUDAPEST, V., Váci-körut 4a. szám.

Fiókbankházak: IV., Múzeum-körut 11. VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Tarsa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. 2787

Az összeget korona ..... összegben } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző tölrendő. } utánnomázni kérem

Pontos cím: _____

Huzás már 1900. november 15. és 16.

I. Osztály.

Vegyünk

VII. Sorsjáték.

Osztályosorsjegyeket,

egy nyolczad K. 1.50 ————— egy negyed K. 3. ————— egy fél K. 6. ————— egy egész K. 12. —

Telefon 100. sz.

Az ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében 2938

ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.

Andrássy-tér 3. számú Neuman-féle bérház II-ik emeletén egy csinos

lakás,

f. é. november hó 1-től

kiadó.

Aki

olcsón akar vásárolni

pontos órát,

aranyeműt

és mindenféle

ékszertárgyat,

az menjen

Deutsch Izidorhoz

órák, ékszerész Templom-u., Minorita-palota.

Ugyanott tört aranyak, ékszertárgyak és zálogczádulák megvételnek. 2508

Radna járás főszolgabirájától.

5859—1900.

Pályázati hirdetmény.

Petris, Korbost, Rossia, Obersia, Iltyó, Szelistye, Tok és Kujás községekből alakított XII. közegészségügyi körben a községek által 500 frtot Herczeg Lichtenstein Alajos iltyói uradalmi nagybirtokos által 200 frttal és gróf Kinszky Zdenkó petrisi uradalmi nagybirtokos által, pedig 300 frt lakbér és 32 köbméter tűzifa-járandósággal javadalmazott körorvosi állás a vármegye alispánjának f. hó 5-től 26065. sz. a. kelt újabbi rendelete szerint betöltendő lévén, annak választás útján leendő betöltésére határnapul f. é. november hó 12-ik napján d. e. 10 órára a petrisi körjegyzői irodába ki-

tüzöm és pályázni kívánókat törvényszerűleg fölszerelt kérvényeiknek a választást előző napig leendő benyújtására ezenel felhívom.

M.-Radna 1900. október 18.

Csukay,
főszolgabíró.

2956

570—1900. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi tts. királyi törvényszék 1900. évi 11627. számú végzése következtében, dr. Ghebeles Lázár ügyvéd által képviselt Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár járára, Kricska István és neje és Cs. Kis Mihály ellen 300 kor. és járulékaik erejéig elrendelt 1900. évi július hó 20-án egyedül Cs. Kis Mihálynál foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3125 koronára becsült 8 löerejű gőzmozgony, egy cséplő garnitúrának felerésze, 2 ló és egyéb in-

gók Pernicauer és társa és dr. Issekutz Marcell foglaltatók javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1900. évi V. 268/2. számú végzése folytán 300 kor., 279 kor. 40 fill., 127 kor. 6 fill. és 1240 kor. tőke és jár. erejéig a helyszínén, vagyis III. r. alperes m.-pécskai tanyai lakásán leendő eszközzésére 1900. évi november hó 5-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbit ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pécskán, 1900. évi október hó 18. napján.

Klein Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.

2969

Karlsbadi női glace kesztyűk
párja 90 kr.

Fegyházban kötött
gyermek, női és férfi
harisnyák egyedüli
raktára.

Mosó bársonyok a legújabb szí-
nekben érkeztek.

Flanel ingblousok
és övek nagy vá-
lasztékban.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
diszkülönleges-
ségek.

Ujdonságok!!

Selyem, szövet, barchetokban, dús választék csipke és szövet függönyökben. Futó és salon szőnyegek, paplan és matraczok a legjobb minőség. Kész női és férfi fehérneműek. Valódi szepességi asztalneműek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR és FORRAY-UTCZA SAROK.

Selyem és flanel
jouponok a legjobb
minőségben.

ALAPITTATOTT 1840.

Legújabb
női és férfi
nyakkendők.

A legjobb **„SMYRNA“** szőnyegek legfinomabb gyapju anyagból
„Köni ipar“ **Torontáli szőnyeggyár.** Arad és vidékén csak nálunk szereshető be gyári áron.